

LEVR AR FURNEZ

KENTSKRID

E-GIZ DIGORADHR D'AL LEVR

An oberour : e lec'h-annez, e amzer, e bal.

Al levr-mañ evel ar pevar levr all a furnez, a zo bet lakaet dindan ano ha paeroniezh Salamon; met amañ c'hoazh ned eo an dra-se nemet ijinadenn lennegel.

Yezh ~~w~~ an oberenn eo ar gresianeg, ha tro ar frazennoù gwevn hag aes, puilnder ar gerioù kevrennek a ziskouez un den desket-mat war ar gresianeg lennegel. Siwazh, n'heller ket resisaat muioc'h : n'anavezomp ket ano an oberour, ha ne vo ket tu d'hen dizoleiñ.

Hep re a ziaesamant e weler koulskoude eo an Ejipt, ha moarvat Aleksandria, al lec'h ma chome enañ hor skrivagner : e breder da bouezañ war darvoudoù an Ermaeziadeg, e daeroni da ziabenn al loenazeulerezh - lorgnez kozh traonienn an Nil - ~~ek~~ hen diskouez gant anadurezh.

Gant surentez awalc'h e c'heller ivez merkañ ar prantad m'eo bet savet Levr ar Furnez. O vezañ ma'n em servij hon oberour eus troidigezh c'hresianek ar Bibl (hini an 70) - ha n'eo ket bet echuet kent eget penn-kentañ an trede kantved arak hor Salver - hon eus ar gwir da lavaret eo bet skrivet ar Furnez goude an amzer-se. A-hend-all, ne weler el levr roud ebet eus menozioù Filon (26 arak H.S. - 54 goude H.S.), pezh n'hellomp ket kompren ~~mar~~ bije dija en em ziskouezet ar prederour yuzev bras. Ha dre ma eus bet arak Filon e-unan ul ~~kek~~ luskad a venozioù o tigeriñ an hent dezhañ, e ranker pignat uhel awalc'h er c'hantved kentañ arak H.S. - arak ar bloavezh 50 da vihanañ - evit merkañ he mare d'ar Furnez.

Etre an daou dermen pellañ ha tostañ-se, ez eus tu da resisaat adarre. Dre sellout a-dost ouzh al levr e soñjer awalc'h eo bet skrivet evit startaat hag adkaloaskaat en o c'hredenn Yuzevion an

Ejipt gwasket, tregaset ha zoken heskinet. Ano a zo eus mac'homerezh, eusheskinerezh (2,10-20; 5,1; 15,14+16,4; 17,2). Al levr penn da benn, ha muioc'h c'hoazh al lodenn diwezhañ, en em ziskouez evel ur vreuradenn daer-kenañ a-enep an Ejiptiz heskinerion. Ha peogwir ned eo nemet gant Ptoleme Fiskon (146-117) hag e ziskennidi, Ptoleme VIII dreist-holl (117-81), e weler rouaned an Ejipt o sevel a-enep Yuzevion, ez eus da grediñ eo bet skrivet ar Furnez war dro ar bloavezhioù 100-80.

Pal an oberour a zo miret e gengredennoù a vezañ lorbet gant ar Baganiezh hag a zilezel en pleg diaes an heskinerezh, reiz santel an Tadoù. Dimezi ebet gant paganed, emezañ; arabat deoc'h mont a-du gant ar re fallakr a vo barnet kriz gant justis Doue. Ho pet soñj eo bet roet ar gwir Furnez da Israel, ha na vezit ket touellet gant sevenadur pinvidik an Ejipt; sellit pezh en deus graet gwechall an Aotrou e-kêver e Bobl, ha penaos en deus kastizet ~~gourdad~~ gourdadoù ar re a heskin bremañ ac'hanoc'h. Ho tieubiñ a ray en un nevelep doare.

Ha koulskoude n'eus ket kalz a levrioù en Testamant kozh a vefe ken ledan ha ken hollvedel ennañ menosioù an oberour. Ar Bobl dibabet, hen lavarout a ra, eo an hini karget gant Doue da zegas d'ar bed holl, sklerijenn ha furnez gwirion. Rak Doue Israel a gar an holl dud, hag a c'halv an holl davetañ : ra zilezo ar Baganed o Idolouriezh euzhus evit en em reiñ int ivez d'an Doue bev.

Rannadur ha pennsoñjoù al levr.

Evit kas da benn e vennad en deus an oberour disrannet e levr en teir lodenn disheñvel awalc'h ar pennsoñj anezho.

Al lodenn gentañ a zo ur c'heñveriadur kaer ha buhezek etre tonkadur ar re reizh hag hini ar re fallakr. Hep arguzerezh ebet, evel tra anat, e tispleg e soñj war ar gudenn-se he devoa nec'het hag enkrezet e-pad keit-all, eneoù gwellañ Israel. Sklaer eo evitañ : Doue en deus graet an den evit an divarvelezh. Ha setu petra en e soñj a dalv ar ger-se : ene an den reizh goude ar maro, ne chom ket evel kousket en deñvalijenn ar Cheol; ar vuhez a garantez hag a anaoudegezh Doue, en deus kroget ganta' war an douar, ar vuhez-se

ne varv ket, kenderc'hel a ra war an tu all ma tafva an ene
 hep diwezh e kichen Doue, brasafñ levenez. Ar vuhez war an douar
 n'he deus ken eta nemet un dalvoudegezh : kas d'ar vuhez ^{divrall - se} ~~an~~
~~divrall~~ goude ar maro. Moarvat ne gomz ket an oberour eus
 daserc'hidigezh ar c'horf, daoust ma vefe awalc'h diouzh ~~xxxxx~~
 linenn e soñj; tonkadur an ene eo ar pezh a gont evitañ.

Ar Furnez eo an hini a gas d'an divarvelezh. Met petra eo ar
 Furnez ? An eil lodenn a ya d'nen displegañ. Ar Furnez eo sklerijenn
 Doue o tont betek an dud, sklerijenn a zo war un dro sikour ha
 skoazell evit ar galon a resev anezhi. Hefvel awalc'h eo ouzh ar
 pezh a anvomp gras gant an Testamant nevez, mar roomp da vihanaf
 d'ar ger-se an dalvoudegezh ledan a zo hec'h hini. Rak sklerijenn
 ar Furnez resevet en kalon an den, a gaera hag a vlegn anezhañ er
 vuhez-mañ, betek e zegas da levenez an da-zont. Ne zistro ket goull
 war du Doue. Goude reifñ pep mad d'an den pa ziver eus mammenn pep
 madelezh, ^{hia} sach war-du Doue ar re en em zigor dezhi.

Ouzhpenn ~~maxxe~~ maz eo sklerijenn ha sikour Doue o'n em reifñ
 d'an dud a-unanoù, eo ivez ar Furnez galloud Doue o ren an istor hag
 o c'houarn tonkadur e bobl e-kerzh an amzer. Hag evel maz eo ar
 Furnez an hini a gondaon an dud fallakr a-unanoù, eo hi ivez a
 argas hag a gastiz ar pobloù disakr. Sed eta gant an trede lodenn
 ur brederiadenn diwar benn istor Israel, ha dreist-holl an
 Ermaeziadeg, displegadurioù diouzh doare ar Midrasch rabinek, lec'h
 en em vesk gant danevell ar Bibl, mojennoù, hengounioù, ha betek
 faltaziennoù an oberour. N'eus ket amañ da bouezañ ~~se~~ war ar
 munudoù, na da vuratellañ betek re diskleriadenn pe ziskleriadenn :
~~xxxxxx~~ an oberour a fell dezhañ prezeg, hag ober a ra gant
 troioù an helavarerezh. E c'hoant a zo kentoc'h, dindan skeudenn
 an istor hag a dreuz darvoudoù an Ermaeziadeg, tamall da Ejiptiz e
 amzer, o idolouriezh, o mac'homerezh hag o dallentez a-vremañ. Doue
 eo an hini a zo trec'h, hag a drec'ho, an hini en deus roet d'e
 bobl braster ha klod, hag harpet anezhañ "e pep mare hag e pep lec'h".

Talvoudegezh ha kanonegezh al levr.

Mar he deus koshaet an trede lodenn-se a zo bet marteze an hini
 muiañ prizet gant degemererion al levr, e chom bev ha yaouank-kenañ
 an 9 pennad kentañ, ken kaer ma tisplegont dimp priz neñvel ar

vuhez, tec'hadenn herrus an eurioù, ar ret maz eo ar stourm, faezhidigezh asur ar re fall ha splannder trec'h ar re reizh. En ur bed troet endro da azeuliñ an danvez, ar mac'homerezh hag an daeroni, e kendalc'h bepred ar Furnez da youc'hal dimp ez eus evit ar justis hag ar mad un difenner nerzhus a ro gopr evit gwir d'e servijerion en divarvelezh, met a oar ivez a-vremañ zoken, d'an eur divizet gantañ, skeiñ garo gant dialerezh.

Skrivet diwezhat hag en gresianeg ne oa ket bet degemeret levr ar Furnez e Bibl ar Yuzevion. An Iliz kristen yaouank avat a roas lec'h dezhañ e-touez levrioù all an Testamant kozh. Hag aes eo gwelout eo bet levezonet gantañ menozioù sant Yann ha sant Paol. Maz eus bet diwezhatoc'h kristenion o teurel diskred warnañ, n'int ket bet heuliet gant an Iliz. Tostoc'h dimp, ar Brotestanted, evit an hevelep abeg ne oa ket bet degemeret ar Furnez er C'hanon yuzev, o deus argaset ^{awenent} ~~an~~ diouzh o Bibl. Dilezet o deus gant-se hengredenn ar Gristeniezh he deus bepred sellet ^{an skrid-mañ} ~~an~~ evel awenet gant Doue, ha disprizet al levr eus an Testamant kozh an tostañ d'ar C'hrist gant e gelennadurezh hag e esper.

Miz du 1950

- 6
- 11 En em virit eta diouzh kuzuterezh didalvoud,
Ha diwallit ho teod diouzh an drouk-lavaroù;
Rak ne chom ket diefed ar gomz ar skafvañ,
Ar genoù gacuiat a ro maro d'an ene.
- 12 Na redit ket war lerc'h ar maro gant dihenchadurioù ho puhez,
Na sachit ket warnoc'h ar rivin gant oberoù ho taouarn.
- 13 Doue n'en deus ket graet ar maro,
N'en em blij ket gant kollidigezh ar re vev.
- 14 Krouet en deus pep tra evit ma vint en o boud ;
Krouadurioù ar bed a genlabour d'ar silvidigezh,
N'eus enno kontamm ebet a varo,
Ha ne ren ket an Ankoù war an douar.
- 15 Rak divarvel eo ar Justis.

Ar vuhez hervez an dud disakr

- 16 An dud fallakr avat a c'halv an Ankoù gant o dorn hag o mouezh;
Hag o sellout outañ evel ouzh ur mignon, en em roont dezhañ ;
Gantañ e skoulmont kevredadurezh
Dellezek maz int da vezañ e led.
2. 1 Rak en ^o soñjoù e lavaront dezho e-unan :
Berr ha trist eo hor vuhez,
Remed ebet pa zeu evit an den e zremenvan,
N'anaver den ebet a zieubfe diouzh an Hades.
- 2 Dre zegouezh omp deuet da vezañ
Ha goude-se e vezimp evel pa ne vijemp ket bet :
Ur vogedenn eo c'hwezh hon difronn,
Hag ar soñj, un elvenn-dan o strinkañ eus talmerezh hor c'halon.
- 3 Mar deu hi da vervel e tistro hor c'horf da ludu
Hag e steuz hor spered evel un aezenn skafv.
- 4 Gant an amzer e kouezho hon ano en ankounac'h

14 "An Ankoù", an "Hades" en destenn, a zo amañ galloud ar maro
personelaet.

Ha den ebet ken n'en devo koun eus hon oberoù.
Tremen a ray nor buhez evel ur goumoulenn en he roud,
Steuziañ a ray evel ur vrumenn
Skarzhet kuit gant skinoù an heol
Ha dispennet gant an tommder.

5 Ya, evel tremen ur ~~XXXXX~~ skeud eo nor buhez :
Ur wech deuet ar fin n'eus distro ebet d'an deroù,
Laket e vez ar siell, ha n'eus den o tont endro.

6 Deuit 'ta ! Tennomp dudi eus ar madoù gwirion;
Gant tan ar yaouankiz ~~XXXXXX~~ greomp implij eus ar c'hrouadurioù.

7 En em vezvomp ~~XXX~~^{gant} gwinoù c'hwek hag gant frondoù,
Na lezomp ket bleunienn an nevez-amzer da dremen.

8 En em gurunennomp gant beutoù-ros arack na wefivfent ,

9 Arabat da hini ac'hanomp mankout d'hor mezvadeg;

Lezomp dre holl sinoù eus hol levenez :

Rak honnezh eo hol lodenn ! Hennezh hon tonkadur !

10 Gwaskomp ar just a zo paour,

Na espernomp ket an intafvez,

Doujafs ebet evit blev gwenn an den kozh karget a vloavezhioù.

11 Hon nerzh da vezañ diazez ar gwir :

Rak an den gwan, sklaer eo, ne servij da netra.

12 Enkomp an den reizh, peogwir e ra diaes dimp,

ha peogwir en em sav a-enep hon doare

Pa rebech dimp terriñ al lezenn,

Pa damall dimp bezañ treitourion d'hor c'helennadurezh.

13 Efi a lavar gant stad eo perc'henner anaoudegezh Doue

Hag e-unan en em anv mab an Aotrou;

14 Bepred emañ aze evel ur rebech d'hor soñjoù ;

6 Pe marteze : " Ar madoù a-vremañ " .

Ar gwel anezhañ hepken a zo dimp ur bec'h.

15 E vuhez n'eo tamm ebet heñvel euzh hini a r re all,
Istrogellek eo e zoare.

16 D'e soñj ned omp nemet danvez brein,
Hag en em ziwall a ra diouzh hon darempred evel diouzh saotradur.
Embann a ra uhel ez eo evurus fin an den just,
Hag en em fougeal a ra da gaout Doue da dad.

17 Gwelomp daoust hag e vefe gwir e lavarou,
Arnodomp petra vezo e dremenvan.

18 Rak mar'd eo an den just mab da Zoue, e teuo Doue d'e zifenn,
E zieubiñ a ray eus a-dre daouarn e enebourion.

19 Aprouomp anezhañ gant dismegañsoù ha bourreviadurioù
Maz anavezimp e habaskter,
Ma welimp en efed e basianted.

20 Kondaonomp anezhañ d'ar maro mezhusañ,
Peogwir, diouzh e glevout, e teuo Doue d'e sikour.

Drouk-fazi ar re fall

21 Setu pezh a soñjont, met faziañ a reont;
Dallet int gant o fallagriezh.

22 N'anavezont ket sekredoù Doue,
Ne c'hortozont gopr ebet evit ar santelezh,
Ha n'houlont ket krediñ en gonid an eneoù pur.

23 Doue avat en deus krouet an den evit an di varvelezh,
Hag e c'hraet en deus 'vit bezañ ur skeudenn eus e natur-eñ;

24 Met dre warizi an Diaoul eo deuet ar maro er bed :
Hen arnodifiñ a raint, ar ~~kek~~ re-se hag a zo dezhañ !

Tonkadur ar re reizh e-keñver an dud fall

3.1 Hogen eneoù ar re reizh a zoetre daouarn Doue,
Ha ne vo gwask ebet evit tizhout anezho.

2 Da sell ar re ziboell o deus seblantet mervel ;

12-20 Souezhus eo pegen rik e talv ar gwerzadon-se ~~xxxii~~ evit hor
Salver, evel m'o deus hen gwelet mat Tadoù an Iliz.

16 "Danvez brein" pe " moneiz faos ".

Direll e bugale,

- 0 ermaeziadenn eus ar bed-mañ he deus hafvalet bezañ ur gwalleur,
- 3 Hag o disparti diouzhimp, un distro d'an netra:
Int avat a zo er peoc'h.
- 4 Ha mar o deus da sell an dud, gouzañvet kastizadurioù,
Eo leun a zivarvelezh o esper.
- 5 En eskemm da boanioù skañv e resevint ur bras a curvad;
Rak Doue en deus aprouet anezho
Hag o c'havet en deus dellezek dioutañ e-unan;
- 6 Evel an acour en teuzlestren deus aprouet anezho,
Evel ul loskaberz en deus o c'havet mat.
- 7 En deiz e weladenn e vezint hollskedus
Evel elvennoù-tan o redek a-dreuz d'ar soul .
- 8 Gourc'hemenn a raint war ar broadoù hag e renint war ar pobloù,
ha warno e vestronio an Aotroù da viken.
- 9 Ar re a lak o fiziañs ennañ a gompreno ar wirionez
Hag ar re feal a chomo en e gichen er garantez :
Rak e zibabidi a gav trugarez ha gras.
- 10 Hogen ar re fall, evit bezañ dilezet ar reizh ha bezañ pellaet
diouzh an Aotroù,
A resevo ar c'hastiz dleet d'o mennadoù.
- 11 Ya, gwalleverus ar re a zinac'h ar furnez hag ar reizhadurezh :
Un aner eo o spi,
Difrouezh eo o strivoù
Ha dic'honid o labourioù.
- 12 Diboell eo o gwraez,

7 " En deiz e weladenn ", tro-lavar ar Bibl evit ~~invarant~~ envel un ober ispisial eus Doue, o tegoueshout a-du pe a-enep en red an darvoudoù. Amañ ez eus kaoz eus ar "weladenn" diwezhañ, hini ar varn .

4 Leun a zivarvelezh eo o esper. Ne oa ket bet c'hoazh diskleriet ken splann curvad peurbadel ar re reizh goude ar mare. Ar gudenn a oa nec'het ganti Yob ha Koheleth a zo diroueztlet evitañ. Sur mat ez eus evit an ene reizh, levenez peurbad en Doue, daoust ne oar ket c'hoazh petra eo na petra 'vo al levenez-se.

direll d'o religion, pe Yusevion diskleriet ganti mæs all tegan, evit tregerec e-helvar an direll seur-se a zo unvaniezh eus ganti e vebl. sell. ouab lecan.

Diroll o bugale,
Milliget o lignez !

Gwelloc'h eo bezañ divugel eget kaout lignez fallakr

13 Evurus ar vaouez divugel met disaotr,
An hini n'anav he gwele pec'ned ebet;
En em ziskouez a ray he frouezhusted en dei ma vo gweladennet an
eneoù.

14 Evurus c'hozh ar spazhad na ra ket e zorn fallagriezh
Ha na soñj ket menozioù drouk a-enep an Aotroù :
Resev a ray evit e fealded ur gopr eus an dibab
Hag ul lodenn dudius holl en templ an Aotroù.

15 Rak leun a glod eo frouezh al labourioù mat,
Ha divarvus gwrizienn ar Furnez.

16 Bugale an avoultrerion, int avat, ne raint ket berzh mat,
Ar ouenn o tiwan diwar karantez direizh a yelo da get.

17 Zoken mar'd eo hir o buhez, ne vo ket graet stad anezho,
Hag hep enor e vezo d'an diwezh, e c'hozhni;

18 Mar deu e maro hep dale, n'o devo nag esper,
Na frealz en deiz ar setañs :

Ya, garv eo tonkadur ul lignez direizh !

4. 1 Gwelloc'h eo chom hep bugale ha bevañ er vertuz :

Rak hi ne varvo ket an eñvor anezhi,
Prizet maz eo ha gant Doue ha gant an dud.

2 Bezant, e kemerer skouer diwarni,
Ezvezant e huanader war he lerc'h;

Er beurbadelezh e c'honez ar gurunenn
Evit bezañ trec'het en emgannoù disaotr.

3 Met gouenn ar re fallakr ne servij dezhi bezañ niverus,

Dindan
16 ~~XXXI~~ Er ger "avoultrerion" e tleer kentec'h kompren ar Yuzevion
difeal d'o relijion, pe Yuzevion dimezet gant unan all pagan,
avoultrerion e-keñver an dimezi neur-se a zo unvaniezh Doue gant
e bobl. Sell. ouzh Oseah.

Hag en abeg da se en deus gant sell tennet anezhañ eus ur

xx

0 sevel diwar broustennoù bastard, le daolo ket gwrizioù don;
N'en em ziazese ket war ur sichenm divrall.

4 Ha goude ma taolfe barradur glas evit ur pennad,
Krog fall maz eo en douar, e vezo diskogellet gant an avel
Diwriziennet gant nerzh ar gorventenn;

5 He skourrouigoù, tener e'hoazh, a vo torret;
Hag o frouezh, re c'hlas evit bezañ debret,
A vo didalvoud, ne servijint da netra.

6 Rak ar vugale ganet eus dimezioù direizh
A ziskouez, pa vezont barnet gant Doue, fallagriezh o c'herent.

Gwelloc'h eo mervel vaouank eget kozh ha pec'her.

7 Met an den reizh, zoken mar c'hoarvez dezhañ mervel arack an oad,
a gavo an diskuizh;

8 Ar gozhni enorus, n'eo ket an hini roet gant buhez hir,
N'eo ket da vezañ mmuzuliet diouzh niver ar bloavezhioù.

9 Rak ar Furnez a zo kement ha blev gwenn,
Ur vuhez dinamm a dalv kement hag un oad kaset da bell.

10 Met hennezh en deus puijet da zoue en deus karet anezhañ,
Hag evel ma veve e-touez pec'herion, eo bet dilamet kuit.

11 Tennet eo bet dicoute da virout ouzh an drougiezh da wastañ
e vez,

Hag ouzh ar fallagriezh da zihenchañ e ene.

12 Rak achanterezh an droug a deñvela splannder ar mad,
Ha bouilhard ar c'heantegezhioù a lak un ene diwidre da dreifi da fall.

13 Deuet e berr amzer da vezañ peurvat, en deus kaset da benn ur
redadenn hir,

14 Plijus da zoue e oa e ene,

6 " Pa vezont barnet gant Doue ", ar varnedigezh-se a zo amañ, an
hini a c'hoarvez war an douar, hag a zo bet taolennet diouzhtu
(gwerzadoù 4-5) : abretoc'h pe ziwezhatoc'h e kouezh ar gwalleur
war gouenn an dud fallakr

Hag en abeg da se en deus gant mall tennet anezhañ eus ur
c'helic'hiadur diroll.

x
An dud avat, o welout se, ne gomprenont ket,
Ha ne zeu ket en o spered ar soñj

15 Emañ gras ha trugarez Doue war e zibabidi
Hag e warez war e sent.

16 An den just gant e varo a gondaon ar re fall o terc'hel ~~an buhez;~~
Hag ar yaouankiz echu ken buan, a gondaon kozhni ~~an den~~ ^{diziwezh}
drouk.

17 An dud a wel fin an den fur,
Met hep kompren mennadoù Doue en e gefver,
Na perak en deus an Aotrou laket anezhañ er surentez.
18 Gwelout a reont, hag e tiskouezont o dispriz,
Met an Aotrou a c'hoarzhio goap outo.

19 Hep dale pell e vezint korfoù maro hep enor,
Distaolet ~~an~~ dismegañs e-touez ar re varo da virviken.

An Aotrou a zrasto anezho,
O stlepel a ray, mut, war o fenn,
O diframmañ a ray diouzh o sichenn,
Hag e vezint dispennet holl, dreukroet d'ar bean;
Ha da get ez aio an envor anezho.

Ar re vat hag ar re fall en deiz ar Varnedigezh:

20 Ha pa vo graet ar gont eus o fec'hedoù, e teuint leun a spouren;
O zorfedoù en em savo en o enep evit o zamall.

1 Neuze, gant surentez vras, en em zalc'ho an den just en e sav,
A-dal d'ar re o deve breset anezhañ
Ha dismegañset ar bean kemeret gantañ.

2 Ouzh e ~~vezint~~ ^{verzoù} e vint strafuilhet gant ur spouren euzhus,
Saouzanet holl ouzh e welout salvet a-enep d'ar pezh a c'hortoziert.

3 Ha gant morc'hed bras e lavarint an eil d'egile,
Oc'n hirvoudiñ en enkreiz o ene :

bed an Aotrou, hag e gav perak en o glear. (Bell. ouzh Job. 1, 6; 2, 1
1. Job. 2, 13a. Matt. 19, 27 ha 25, 33)
Ar verzoù gant,

4 " Hennezh eo an hini hon eus gwechall c'hoarzhnet goap outañ
Ha dismegañset gant hor c'hunujennoù, diboell ma oamp !
Sellet hon eus e vunez evel ur setoni
Hag e varo evel un dizenor.

5 Penaos enta ~~xxx~~ ez eo kontet e-touez mibion Doue,
Ha penaos en deus perzh en tonkadur ar Sent ?

6 Ya, kantreet hon eus diwar hent ar wirionez;
~~xxxxxxkxkxk~~ Sklerijenn ar reizhder n'he deus ket lugernet warnomp,
An hecl n'eo ket bet paret warnomp.

7 Lonket hon eus hor gwalc'h, betek heugif,
En hentoù ar fallagriezh hag ar gollidigezh,
Ha baleet hon eus en gouelec'hioù diwenodenn :
Hent an Aotrou, n'hon eus ket anavet !

8 Da betra en deus talvezet dimp hon lerc'h;
Pinvidigezh ha pompad, petra o deus degasetâ dimp ?
Evel ur skeud eo tremenet ~~x~~kement-se
Evel ur c'heloù o redek.

10 Evel ur vag o retif an dour fivvus
Hep na c'hellfe bezañ adkavet tres ~~x~~ hec'h hent
Na roudenn he staon er c'houmoù.

11 Pe c'hoazh evel al labous a nij a-dreuz d'an aer
Hep lezel war e lerc'h arouez ebet eus e dremen :
A daolioù-pluñv e flap an aezenn skañv
Ouzh he regif gant scourradenn nerzhus;
Mont a ra en e hent war-bouez hej e ziwaskell,
Ha goude-se ne weler merk ebet eus e red.

12 Pe c'hoazh pa vez bannet ur bir war du e bal
E tistro diouzhtu an aer roget, warnañ e-unan,
Ken na c'heller ket gouzout dre belec'h eo tremenet.

5 " E-touez mibion Doue ", " en tonkadur ar Sent ", ar gerioù-se
en Testamant kozh, a anv an Aeled. An dud reizh a zo antreet e
bed an Aeled, hag a gav perzh en o gloar. (Sell. ouzh Yob 1,6; 2,1;
1 Tes. 3,13; Mazh. 16,27 ha 25,31)
kenveriet gant

13 Evelse evidomp-ni : a vec'h ganet, hon eus paouezet a vezañ,
Ha n'hon eus da ziskouez tres ebet a vertuz :
Er fallagriezh eo bet kuzumet hor buhez ! "

14 Ya, 'vel ar pell skrapet gant an avel eo goanag an den fall,
Evel an eon skañv distaolet gant ar gorventenn ;
Steuziañ a ra evel moged er gwent,
Tremen a ra evel efvor estiziad un deiz.

15 Ar re reizh avat a vev da virviken :

Etre daouarn an Aotrou emañ o gopr,

An Uhelañ eo an hini a breder outo. ~~XXXXX~~

16 Resev a raint neuze digant dorn an Aotrou

Ar gurunenn roueel a glod hag an taled a gened.

Rak o goudoriñ a ray gant e vrec'h dehoù,

O gwaskediñ a ray dindan e gazel evel dindan ur skoed.

17 Evel harnez-brezel e kemero e c'hred hag e warizi,

Hag armañ a ray ar ^{c'h}grouadurioù evit kastizañ e enebourion;

18 E-giz hobregon e ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~ wisko ar Justis,

Hag e lakay da dok-houarn barnerezh peurleal.

19 Evit skoed e kemero e santelezh didrec'hus.

20 Eus e gonnar diblegus e raio ur c'hleze lemm ;

Hag a-gevret gantañ e stourmo an hollved ouzh an diskianted.

21 Daredoù henschet mat, al luc'hed a darzho,

Hag a nije eus ar c'houmoul, evel eus ur wareg stegnet krefiv, etrezek
o fal.

22 Ur vannerez a stlape kazare'hennoù karget a vrcuez.

Deurioù ar mor a gonnaro en o enep,

Ar stêrioù e skubo didruez.

23 C'hwezh an Hollc'halloudek ep em save a-enep dezho

15 Pe marteze : " En Aotrou emañ o gopr ", da lavarout eo : An Aotrou
e-unan a zo dezho da led ha da c'hopr.

Hag evel un tarz-h-avel o dispenno.
Evelse ar fallagriezh a waste an douar a-bezh,
Hag an drougiezh a ziskare tron ar C'halloudeion.

ELL LODENN :

ORIN HA DOARE AR FURNEZ, AN HENT BETEK ENNI.

Erbedadenn da c'hoantaat ar Furnez

- 6. 1 Selaouit enta, Rouanez, na komprenit,
Klevit ar gelemadurezh, mistri an douarou pellañ !
- 2 Rcit ho skouarn, c'hwi hag a ren an engreceziou,
Hag a zo lore'h ennoc'h gant niver bras ho pobladoù !
- 3 An Aotrou eo an hini en deus roet deoc'h ar galloud,
An Uhel-dreist eo a c'hrata nestroniezh ;
Eñ a raio enklask war ho teare hag a furcho e ho mennadoù.
- 4 C'hwi eta, mercurion e rouantelezh, mar n'hec'h eus ket gouarnet
hervez ar Reizh,
Na miret al lezenn, na kerzhet hervez youl Doue,
- 5 E plaouio warnoc'h spourenus na tramm.
Rak ar renerion a vez barnet dizamant.
- 6 D'an den izel e c'heller pardonin dre druez,
Ar re c'halloudek avat a vezo kastizet galloudus.
- 7 Ne gil ar mestr bras dirak den ebet,
N'eus meurded ebet a lakfe saouzan ennañ ;
Ar re vihan hag ar re vras, o graet en deus,
Ha preder en deus ouzh an eil re hag ar re all,
- 8 Nemet ez eus garvoc'h enklask o c'hortez an dud uhel.
- 9 C'hwi eta, Rouanez, eo a gomzan ouzhoc'h,
Evit deskin deoc'h ar Furnez ha mirout na gouezhfec'h ;
Rak ar re a ra dicuzh ar reizhder, a galon reizh, a vezo kavet reizh,
Hag ar re a zesk anezhañ, a gavo ennañ galloud d'en em zifenn.
- 11 Gant-se, c'hoantait va c'homzoù,
En em zouguit dezho : ho kelenn a raint.

Aes eo ar Furnez da gaout

12 Skedus eo ar Furnez ha ne goll ket he luf, Aes eo da welout evit ar re a gar anezhi,
 Aes eo da zizoleiñ evit ar re a vez ouzh he c'hask.
 13 Dont a ra en arbenn d'ar re a vez ouzh he c'hoantaat,
 Hag en em ziskouez a ra dezho, ni da gentañ.
 14 An nep he c'hask a-dal deroù an deiz n'en devo ket poan :
 Kavout a ray anezhi azezet ouzh e zor.
 15 Rak en em reiñ dezhi a zo poellegezh peurvat
 Ha beilhañ eviti a zo en em lakaat buan e-maez an nec'h.
 16 Hi hec'h-unan a ya dre holl da glask ar re a zo dellezek
 anezhi;
 Hag en em ziskouez a ra dezho gant madelezh, war an hentoù;
 Dont a ra en arbenn dezho d'o harpañ en o mennadoù.

17 Rak an deroù surañ anezhi eo ar c'hoant d'he deskiñ,
 Ha c'hoantaat he deskiñ eo karout anezhi,
 18 Karout anezhi eo mirout he lezennoù,
 Mirout he lezennoù a zo suraat divarvelezh an-unan,
 19 Hag an divarvelezh a ro lec'h e-kichen Doue.
 20 Evelse c'hoant ar Furnez a gas d'ar roueelezh.
 21 Mar plij deoc'h eta kacout tronioù ha bizhier-roue, o c'hwi,
 mistri bras ar pobloù,
 Enorit ar Furnez evit bezañ rouaned da viken.

Salamon a va da ziskleriañ petra eo ar Furnez

22 Petra eo ar Furnez ha penaos eo bet ganet ?
 Mont a ran bremañ d'hen diskleriañ,
 Ne guzhin ket ouzhoc'h he sekredoù.
 Heuliañ a rin he roudoù adalek he fenn kentañ,
 O lakaat en sklerijenn an anaoudegezh anezhi.
 Hep dihenchañ diwar ar wirionez.
 23 Ne rin ket beaj kennebeut all gant an erez krin :
 Houmañ n'he deus ntra kumun gant ar Furnez.
 24 Rak niver bras ar Furion a zo silvidigezh ar bed,
 Hag ur roue poellek a zo berz-mat evit e bobl.
 25 Resevit eta kelennadurezh gant va c'homzoù :
 Ur gonid e vo se evidoc'h.

Penaos en deus Salamon karet ar Furnez

7. 1 Ned on me ivez nemet un den marvel, hefivel ouzh an holl
 reoù all,
 O tiskenn eus an hini kentañ bet tennet eus an douar.

16 Pe marteze : " Mont a ra en arbenn dezho gant he holl breder "

En askre va mamm on bet furret en kig,
 2 Hag e-pad dek miz am eus kaletaet en he gwad,
 Diwar a sper ar gwaz hag ar blijadur kumpagnun ar c'housked.
 3 Me ivez, o c'henel, em eus alanet an aer kumun;
 Kouezhet on war an douar hon resev holl en hevelep doare,
 Hag evel ma c'hoarvez gant an holl e voe va c'hriadenn gentañ
 ur gouelvan.
 4 Desavet on bet en mailhurennoù gant aked bras.
 5 Ha n'eus roue en dije bet un deroù disheñvel :
 6 N'eus evit an holl nemet un doare da antren er vuhez
 evel da vont ermaez diouti.

7 Setu perak am eus pedet, ha meiz a zo bet roet din,
 Asgoulennet em eus ha deuet eo din ar spered a Furnez.
 8 Kentoc'h eget ar bizhier-Roue hag an troniou am eus prizet
 anezhi,
 Ha n'em eus graet van ebet eus ar binvidigezh en he c'heñver.
 9 N'em eus ket he lakaat e skoazh gant ar maen priziusañ,
 Rak, holl aour ar bed, en he c'heñver, n'eo nemet traez,
 Hag an arc'hant, en he c'hichen, ne dalv nemet fank.
 10 He c'haret em eus muioc'h eget yec'hed ha kened,
 Muioc'h eget ar sklerijenn am eus prizet anezhi,
 Rak he lugern n'eus ennañ digresk ebet.
 11 Ganti avat ez eo deuet din an holl vadoù,
 Ha dre he daouarn, pinvidigezhioù diniver.
 12 Hag an holl vadoù-se on bet lacuenaet ganto,
 Peogwir eo ar Furnez a zegas anezho.
 N'ouien ket koulskoude e oa hi o mamm.
 13 Ha ma'm eus he desket hep menoz a-dreñv,
 E roan anezhi d'ar re all hep desped :
 Ne fell ket din derc'hel kuzh he finvidigezhioù.
 14 Rak hi 'zo un tefzor diheskus evit an dud :
 Ar re a c'honez anezhi a gav perzh en mignoniezh Doue,
 Erbedet maz int dezhi gant madoberoù ar reizhadurezh.

Galv da awenerezh Doue

15 Doue da roio din komz diwar he fenn hervez e youl,
 Ha mizañ soñjoù delhezek eus e zonezoù,
 Peogwir eo ef a zo e-unan blenier ar Furnez
 Ha rener ar Furion ;
 16 En e zorn emamp, ni hag hon lavarou,
 Hon holl boellegezh, hag hon holl ampartiz.

2 "Dek miz", komprenit : ~~dek miz~~ dek miz-loar, doare boaz
 da niveriñ gant an dud a wechall.

14 "Gant madoberoù ar reizhadurezh", komprenit : Gant madoberoù
 ur vuhez renet diouzh he c'hentelioù.

15 " Hervez e youl ", kentoc'h eget " evel ma karfen ", pe " hervez
 an anaoudegezh am eus diouti ", evel ma tro hiniannoù.

17 En en deus roet din anaoudegezh gwirion eus an traou,
 Gouzout kenaozadur ar bed ha perzhioù an elfennoù,
 18 Penn-kentañ, diwezh ha kreiz an amzerioù,
 Pep eil tro goursavioù an heol evel steudad ar mareoù-bloaz,
 19 Dibunadenn ar bloaz, ha lec'hiadur ar stered,
 20 Tech-natur an anevaled hag ijin al loened gouez,
 galloud ar speredoù, ha soñjezonoù an dud,
 Seurtoù disheñvel ar plant ha vertuzioù ar gwiziennoù.
 21 Kement a zo kuzh, kement a zo gwelus am eus desket;
 Rak oberourez an holl draou he deus va c'henteliet, ar Furnez !

Natur, orin, obererezh ha sked ar Furnez.

22 Ar spered a zo enni a zo evit gwir ur spered ^{poellek} ~~xxxixixixixix~~,
 Santel, unel, lies,
 Soutil, eskuit, treantus, disaotr,
 Sklaer, distrafulh, karour ar mad, troc'hus,
 23 Diharzus, madoberus, mignon an dud,
 Digemm, start, dinec'h,
 Peurc'halloudus, hollevezhier, trebarzher an holl speredoù,
 Ar re veizek, ar re bur, ar re digorf.
 24 Rak eskuit ~~xx~~ eo ar Furnez muloc'h eget pep fihv ;
 Treantañ ha trebarzhiañ a ra pep tra en abeg d'he glanded.

25 Hi a zo ur c'hwezh eus galloud Doue,
 Un diveradur glan eus klod an Holle'halloudeg;
 Ha gant-se ne c'hell netra nammet mont enni.
 26 Un dassked eus ar sklerijenn beurbadel ez eo hi,
 Ur meleour dizintr eus obererezh Doue,
 Ur skeudenn eus e veurded.

27 Eviti da vezañ hec'h-unan-penn, e c'hell pep tra,
 Hag o chom enni hec'h-unan, ec'h adnevesa pep tra.
 En em skuilhañ a ra a-hed an oadvezhioù, en eneoù santel,
 Oc'h ober anezho mignoned Doue ha profeted;
 28 Rak Doue ne gar nemet an nep a vev gant ar Furnez.
 29 Kaeroc'h eget an heol ez eo hi,
 Splamoc'h eget ar strolladoù-stered.
 Keñveriet gant ar sklerijenn ez a an trec'h ganti :
 30 Rak honnezh a lez he lec'h d'an noz,
 E keit ne dalvez ket ar gwall a-enep ar Furnez.
 8. 1 Tizhout a ra he nerzh eus an eil penn d'ar bed betek egile,
 O kemurzhiañ pep tra gant madelezh.

18 " Perzhioù an elfennoù ". Tu a vefe ivez da dreññ : "Nerzhioù
 ar sterenoù", da lavarout eo : o levezon war an dud.
 22 Ar perzhioù staget ouzh ar Furnez gant an oberour, a zo 21
 an niver anezho : a zevri-kaer, rak 21 a zo 3 gwech an niver 7,
 niver doueel ha niver ar c'hloker evit ar Yuzevion hag ar
 C'hresianed.

Ar Furnez he deus pep madelezh enni.

2 Hi eo an hini am eus karet ha klasket a-dal va yacuankiz;
Strivet em eus d'he c'havout da bried,
Ha deuet mon da vezañ karour he c'hened.

3 An dra-se m'emañ o chom gant Doue a ziskouez uhelder hec'h orin,
Rak mestr an hollved en deus karet anezhi.

4 Hi, evit gwir, a zo digor dezhi, skiant Doue,
Hag hervez naxtikah he dibab, e ren an Aotrou e oberoù.

5 Mar'd eo ar binvidigezh tra da c'hoantaat er vuhez,
Petra pinvidigezh eget ar Furnez, oberourez pep tra ?

6 Mar'd eo ar poell a vez sevenet gantañ al labourioù,
Piw en hollved a vefe gwelloc'h vicherourez egeti ?

7 Daoust hag e karit ar reizhadurezh ?
Frouezh he labourioù eo ar vertuzioù :

Rak kelenn a ra kerreizhded ha poellegezh, ar Furnez,
Justis ha kalonegezh,
Ha n'eus er vuhez evit an dud, netra talvoudekoc'h.

8 Daoust hag e c'hoantait c'hoazh pinvidigezh ledan ?
Hi a anavez an tremened evel ma raksell an da-zont;
Hi a car stummañ krennlavarioù ha dizoleifi an diviradennoù;
Anavout a ra en araok an arouezhoù hag ar burzhudoù,
Evel di bunadenn ar marevezhioù hag an anzervezhioù.

9 Neuze m'emañ 'm eus divizet ober anezhi kumpagnunez va buhez,
O c'houzout e vefe va c'huzulierez em deizioù evurus,
Va frealz em nec'hamantoù hag em foanioù.

10 En abeg dezhi, a sonjen, em bo brud-vat en engroez ar bobl,
Hag evidon da vezañ yaouank, enor e-touez ar re gozh.

11 Em bardedigezhioù e vin kavet lemm a spered,
Hag ouzh va gwelout e vo estlammet ar re vras.

12 Mar tavan, e chomint o c'hortoz;
Mar komzan e roint o skouarn da glevout,

Mat dalc'han gant va lavar e lakint o dorn war o genou.

13 Ganti e c'honezin an divarvelezh,

Hag e lezin soñj peurbad d'ar re a zeuio war va lerc'h.

14 Gouarn a rin ar pobloù, hag e vo sujet din ar broadoù.

15 Rouaned spouronus, dre glevout va ano hepken, o devo aon.

E kreiz va fobl en em zikouezin mat, ha kalonek er brezel.

3 Da c'housin ar bed er santelazh hag er reizader,

16 Distroet d'am zi e tiskuitzin en he c'hichen :

kak n'eus c'hwerveder ebet ouzh he fleustrif,

Anoaz ebet ouzh he darempredif,

Met levenez ha joa ganti.

5 KAK DA SEVILJOZ EK UR BEZ DA SEVILJOZ,

Pedenn Salomon da c'houlenn ar Furnez.

17 O prederiañ ennon-me war ar soñjoù-se

Hag oc'h eveshaat em c'halon

Penaos
8 Kaver divarvelezh o'n em unanifigant ar Furnez,

18 Plijadur c'hlan en he mingoniezh,

Pinvidigezhioù diheskus en oberoù he dacusarn,

Ar boellegezh en he darempredoù, an Templ war da venez

Ar vrud-vad en hec'h emziviz,

Ec'h aen a bep tu, en ur glask penaos e c'hellfen he c'haout

ganin. an deltenn sakr ac'h eus sozet a-dal an dorn.

9 Gant euzh ar Furnez a anavez da oberoù,

19 Ur bugel a demz-natur mat e oan,

Un ene aes an boa resevet evit va lod,

20 Pe gentoc'h, o vezañ mat, e oan deuet en ur c'horf disaotr.

21 Met goude kompren ne c'hellfen gonit ar Furnez, nemet

dre zonezon Doue,

- Ha se dija a oa Furnez, gouzout eus piw e teu ar c'hras-se -

En em droen war-du an Aotrou hag e peden,

10 KAVIN ANVET UR VREZ, KOMPREN A RA PEP TRA.

11 KOMPREN A RA PEP TRA, KOMPREN A RA PEP TRA.

12 Lakaat an dorn war ar genou, doare da ziskouez un estlamm bras
(Mik. 7,16; Yob 21,5; 29,9;40,4).

Hag a greiz va c'halon e lavariz dezhañ :

2.1 " Doue hon Tadoù, Aotroù a drugarez,

Te hag ac'h eus, gant da gomz, graet an hollved,

Te hag ac'h eus, gant da Furnez, stummet an den,

dezhañ da vestroniañ war ar c'houadurioù bet savet ganit,

3 Da c'houarn ar bed er santelezh hag er reizhder,

Ha da varn an dud a galon eeun,

4 Ro din honnezh hag he deus lec'h war da dron ez kichen, ar

Furnez,

Ha n'am argas ket ermaez eus niver da vibion.

5 Rak da servijer ez on ha mab da servijerez,

Un den gwan ha berrbad e vuhez,

Divarrek da gompren ar reizhadurezh hag al lezennoù.

6 Dacust hag e vije unan peurvat e-touez mibion an dud ?

Mar mank dezhañ ar Furnez a zuz zeu diganit, e vo kontet evit
netra.

Te ac'h eus va dibabet evit ren da bobl,

Evit gouarn da vibion ha da verc'hed.

8 Gourc'hemennet ac'h eus din sevel un Templ war da venez
santel,

Un aoter er gêr-se ac'h eus diazezet enni da deltenn,

Skeudenn eus an deltenn sakr ac'h eus aozet a-dal an deroù.

9 Ganit emañ ar Furnez a anavez da oberoù,

dre m'edo aze ganit pa raes an hollved.

Hi a oar petra 'zo plijus d'az taoulagad,

Ha petra 'zo kenson gant da c'hourc'hemmenoù.

10 Kas anezhi eus an neñvoù meurdezus,

He laka da ziskenn eis kador veur da glod,

Evit ma 'm skoazello ha ma labouro ganin

Ha m'az anavin petra 'blij dit,

11 Rak gouzout a ra pep tra, kompren a ra pep tra.

Va blenian a ray gant poellegezh em oberoù,

Va diwall a ray gant nerzh he gloar.

12 Ha plijus e vo nauze dit va labour,
Gouarn a rin da bobl gant justis,
Hag e vin dellezek eus kador-veur va zad.

13 Pehini an den a c'hell anavout memad Doue ?
Ha piw a c'hell meizañ bolontez an Aotrou ?

14 Lent eo soñjoù an dud varvus
Hag horjellus hor mennadoù ;

15 Rak hor c'horf breinadus a bonnera hon ene,
Hag an ti-anez priek-mañ a sach d'an traon ar spered mil-ha-mil
e soñjoù.

16 A vec'h ma tivinomp pezh a zo war an douar,
A boan ma kavomp pezh a zo a-hed hon dorn :
Piw enta en deus dizoloet pezh a zo en nefvoù ?

17 Ha da youl, piw en dije anavet anezhi,
Mar n'az pije da-unan roet ar Furnez,
Ha kaset eus an nec'h da spered santel ?

18 Evelse eo bet ceunaet hentoù ar re a zo war an douar,
Evelse eo bet desket d'an dud pezh a zo plijus dit,
Ha gant ar Furnez int bet salvet .

III

TREDE LODENN:

FURNEZ DOUE E-KERZH AN ISTOR

Eus Adam da Voizez

- 10. 1 Hi eo an hini a warezas tad ar bed,
An hini kentañ bet ^{stummet} gant Doue pa voe krouet e-unan-penn.
Hi eo a dennas anezhañ eus e bec'hed
- 2 Hag a roas dezhañ nerzh da vestroniañ war pep tra.
- 3 Met ar pec'her pa'n em zispartias diouti en e gennar,

1 Tad ar bed : Adam.
2 Ar pec'her : Kain.

A yeas d'en em goll war-bouez e fulorioù laz-h-e-vreur.

4 Ha pa voe beuzet an douar en abeg dezhañ,

3 voe ar Furnez a salvas c'hoazh ar bed,

0 vleniañ an den just a-dreuz d'an douarioù war ur prenn didalvoud.

5 Ha goude ma voe bet droukvesket ar broadoù, ken ha ken bras o falloni,

Hi eo a anavas an den reizh, hi a viras anezhañ direbech dirak Doue,

Hag a lakas ennañ kalonegezh da drec'hif war e denerded ouzh e vab.

6 Hi eo a salvas an den just en deiz ma voe distrujet ar re fallakr,

pa roas dezhañ tec'hout dirak an tan o tiskenn war ar pemp kêr.

7 Hag en testeni o fallagriezh e tivoged bepred an douar

drastet-se,

Lec'h ma ro ar breuzgwez izouezh na zarevont ket,

Lec'h ma sav, efvoradur un ene difeiz, ur golonenn holen.

8 Rak o pellaat diwar hent ar Furnez,

Pezh o deus graet an dud-se n'eo ket hepken dioueriñ anacoudegezh ar mad,

Lezet o deus c'hoazh d'ar re vev un testeni eus o follentez

Evit na c'hellfe ket o zorfedoù chem dindan guzh.

9 Hogen ar Furnez he deus dieubet eus o zrubuilhoù, ar re a zo bet feal dezhi.

10 Hi a vleniañ war eeun, hep kamdro, an den just,

Pa dec'he dirak kennar e vreur.

Dezhañ e tiskouezas rouantelezh Doue,

4 " En abeg dezhañ ", da lavarout eo en abeg d'e ziskennidi o devoz bet e fallagriezh da herezh. Daoust n'eus ano ebet anezhi er Bibl, e oa soñj ar fallagriezh-se unan eus hengounioù ar Yuzevion (selli. ouzh ~~xxxxxxx~~ an istorour Josef, 1, 2, 2). *Antiq.*

" O vleniañ ar just ", Noe hag a oa un den just (Gen. 6, 9).

5 " Hi eo a anavas an den reizh ": anañ eo galvedigezh Abraham a zo meneget.

6. " Hi a salvas an den just " : Lot. Ar pemp kêr a oa anezho Sodom, Gomorra, Seboim ha Segor. An hini diwezhañ-mañ a voe ~~xxxxxxx~~ espermet ~~xxxxxxx~~ diwar bedenn Lot en em repuas enni.

Adama

Hag e roas dezhañ anaoudegezh an traou santel;
 A birvidikaat a reas en e labourioù kalet,
 Hag e lakaas e boanicoù da zougen frouezh;
 11 E skoazelliañ a reas a-enep gwaskerion kivioul,
 Pourschas a reas dezhañ madoù bras.
 E ziwall a reas ~~trouzh~~ e enebourion,
 E zifenn a reas a-enep ar re a stegne pechoù dezhañ.
 Reif a reas dezhañ an trec'h en ur stourmad kalet,
 Evit deskiñ dezhañ eo eo an deolizh galloudekoc'h eget tra.

13 Hi ne zilezas ket an den just bet gwerzhet,
 Met e ziwall a reas diouzh ar pec'hed ;
 14 Diskenn a reas gantañ en e brizon,
 Gantañ e chomas en e chadennoù,
 Betek pourchas dezhañ ar vazh-roue
 Hag ar vestroniezh war e vac'homerion,
 Betek diskouez gaouiat ar re o devoa divrudet anezhañ,
 Betek reif dezhañ klod peurbadel.

Ar Broezeziadez

15 Hi eo a zieubas eus ur vroad a waskerion
 Ar bobl santel, ar ouenn didamall.
 16 Antren a reas en ene ur servijer-Deue,
 Ha gant marzoù ha sinoù, hi a zalc'has penn ouzh rouaned
 spouronus.
 17 D'ar re santel e roas gopr o labourioù ;

10 " An den just pa dec'he ..." Yakob, pa rankas tec'hout dirak
 Essou. Ha goude-se, ar meneg eus e weledigezh en Bethel, hag eus
 e stourm ouzh Deue.
 13 Yosef gwerzhet gant e vreudeur. Sell. ouzh Gen. 37 hag all.
 16 " Ur servijer-Deue " : Moizez a reas d'ar yuzevion mont ermaez
 eus an Ejipt.
 17 " Gopr o labourioù " : al listri hag ar podoù prizius a gasas
 an Hebreed ganto o vont kuit eus an Ejipt. (Ern. 3, 21-22; 11,
 2-3; 12, 35-36).

O blieniañ a reas dre un hent burzhudus
 O vezañ evito ur gwasked e-pad an deiz
 Hag evel ar sklaerder eus ar stered e-pad an noz.
 18 O lakaat a reas da dreizañ ar Mor Ruz,
 O blieniañ a reas a-dreuz d'an dourioù bras,
 E keit ma veuze o enebourion en tonnoù,
 Ha ma tistacle anezho eus donder ar c'hondon.
 20 Ar re reizh evelse, a zibourc'has ar re fallakr.
 Lidañ a rejont, Aotrou, ~~ha~~^{da} ano santel
 Hag a-unvouezh e kanjont ~~ha~~^{da} zorn gwarezus;
 21 Hak ar Furnez a zigoras o genoù d'ar vuded
 Hag a zistagellas o zeed d'ar re vihan.

11. 1 Kenet gant dorn ur profed santel
 E lakaas anezho d'ober berzh.
 2 Treuziñ a rejont ar gouelec'hioù digenvez,
 Hag e lec'hioù dizarempred e ~~pl~~^{an} tujont o zeltannoù.
 3 Derc'hel a rejont penn ouzh o enebourion,
 Hag e tizarbennjont o argaderion.
 4 En o sec'hed e pedjont ac'hanout :
 Hag eus ur roc'h a serzh e voe roet dourioù dezho,
 Eus ar maen sec'h, distan 'vit o sec'hed.

XXXXXXXXXX

An dour, kollidigezh evit an Ejiptiz, silvidigezh evit Israel.

5 Evelse, pezh en devoa servijet da gastizañ o enebourion
 A zeuas da vezañ evito ur mad en o enkrez.
 6 Ar re-se n'o devoa ~~nemet~~^{kan} dourioù ur stêr diheskus
 Strafulhet gant gwad ha fank,
 Evit o ~~XXXXXXXXXX~~ c'hastizañ eus ar c'hennadur a ouestle ar
 vugale d'ar maro;
 7 D'az tud avat ac'h eus roet, a-enep da bep esper, dourioù puilh,
 8 En ur ziskouez dezho gant ~~an~~^{an} sec'hed a c'houzafvjont neuze
 Pebezh reuz az poa skoet ouzh o enebourion.

5 Sed anañ an hini kentañ eus ar 6 kennehadur etre Israeliz hag
 Ejiptiz a grog ganto an oberour. Ar 5 all a vo displeget gantañ
 pelloc'h adalek ar pennad 16.

9 Sant an aprouenn-se, ha ne oa koulskoude nemet kestiz trugarezus,
E komprenjont pebezh pean o devoa diwasket an dud fall didan ur
varnedigezh a gonnar;

10 Rak o aprouiñ a raes int-i, evel un tad o rakkemenn,
Met ar re all, o c'hastizañ a raes evel ur g roue garv o
kondaonif.

11 Ha pa vefe Israel a bell pe a dost, bepred un hevelep doan o
dêve.

12 Ur glac'har doubl a grogas enno,
Un huanad doubl gant soñj an tremened :

13 Rak o klevout e troe da vad ar re all pezh a oa bet o c'hastiz
E santjont dorn an Aotrou;

14 Hag an hini o devoa gwechall kinniget d'ar maro ha distaolet
gant dispriz,

Ec'h estlammjont dirazañ a-benn ar fin,
Dre m'o devoa gouzafvet sec'hed, en un doare kalz disheñvel diouzn
ar re vat.

Habaskter an Aotrou e-keñver an Ejipt.

15 Dihenchet na cant gant o soñjoù fell ha fallakr,
Betek mont d'azeuliñ naered dispered ha loened reuzeudik,
E kasjout dezho evit o c'hastizañ un engroez a loened dispered,

16 Evit deskiñ dezho e vezer kastizet gant ar pezh a bec'her
drezañ.

17 Ne oa ket diaes d'az torn hollc'halloudek,
- En deus krouet an hollved eus an danvez distumm, -

Kas a-enep dezho bandennoù arzed pe loened dispont,

18 Pe loened gouez dianav ha nevez, leun a gonnar,
O tialanat ur c'hwezh tanflammet,

Pe o tivogediñ un sezenn flaerius,
Pe o teurel gant o daoulagad luc'hed spouronus;

19 Loened gouest n'eo ket hepken d'o glozpañ ha d'o lazpañ,
Met ivez d'o lakaat da vervel gant ar spont hepken dirak o neuz.

20 Zoken hep kement-se e c'hellent mont da get dindan ur
c'hwezhadenn hepken,

- Argaset gant da justis ha skubet gant avel da c'halloud.
 Met urzhiet ac'h eus pep tra gant menterezh, river ha pouez;
 21 Rak da c'halloud bras a zo ~~stik~~ abepred dindan da c'hourc'hemenn,
 Ha piw a c'hell herzel ouzh nerzh da vrec'h ?
 22 Dirazout emañ an hollved, evel ur fulenn-boultr, ha n'hell ket
 lakaat ar valañs da gostezif, ~~it stre an holl,~~
 Evel an dakenn glizh beure o tiverif war an douar.
 23 Truez ac'h eus ouzhimp dre da c'hellez pep tra, ~~eus dantet~~
 Serrif a rez da zaulagad ouzh pec'hedoù an dud evit ma tistroint
 diouto. ~~eus outo pennezac'hed, evel diaregerion d'an stas,~~
 24 Ya, karout a rez an holl vodoù, ha ne heugez dirak re tra eus
 kement ac'h eus krcuet; ~~gallet lakaat ar re valañs da dantet an~~
 Peogwir n'az piwe ket graet un dra bennak mar az piwe kasaet
 anezhañ. ~~ha da get ar re-mañ holl war un dra, dre vrezh loaned~~
 25 Ha penaos e c'hellfe un dra bennak derc'hel da vezañ, mar n'az
 piwe ket hen youlet ? ~~ha tuez e lavez lez'h d'ar biskopad,~~
 Penaos e chomfe tra ebet en e vezoud, mar n'az piwe ket hen
 galvet ? ~~ha tuez ar diouk e gant,~~
 26 Met espern a rez an holl vodoù, dre naz out-te perc'henn pep t
 tra, te, Aotrou, karour ar vuhez, ~~ha da d'ar vrezh.~~

12. 1 Te hag a zo da c'hwezh divreinus e pep tra !
 2 Setu perak eo tamm ha tamm e kastizez ar re a gouezh :
 Kemenn a rez dezho, o lakaat a rez da welout en petra e pec'hont,
 evit ma 'n em zistroint eus an droug ha ma kred^{int} ennout,
 Aotrou !

Habaskter Doue e-kefver Kansan.

- 3 Kasoni az poa kemeret ouzh annezerion gozh an douar santel,
 4 En abeg d'o zorfedoù argarzus, achantouriezh, lidoù di sakr.

22 " Ur fulenn boultr ", troidigezh diasur. Recu all a dro : " evel
 ur c'hrouanenn a lak ar valañs da gostezif ".
 4 Sell. ouzh an Adlezenn 12, 31; 18, 10-11.

3 Sell. ouzh Adlezenn 12, 31; 18, 10-11.
 met so al lezhered-cogan e-kefver anezhañ, gant ar vrezh
 (18, 10, 37-38; 19, 10, 37-38; 19, 10, 39-40; 19, 10, 41-42;
 19, 10, 43) ha gant d'ar biskopad.

5 Al lazherion kriz-se a vugale,
 An debrerion-se a ~~fruc'ed~~^{fluzer} en banvezioù a gig-den,
 An dud-se endiskiblet en mezvadegoù a wad,
 6 Ar gerent-se mantrerion tudigoù dizifenn,
 Ar re-se az poa divizet o c'has da get dre zorn hon tadou,
 7 Evit d'an douar-se, karet ganit etre an holl,
 Hesev un drevadennad dereat a vibion da Zoue.
 8 Evelato, ar re-se zoken, dre ma oant tud, ac'h eus darantet
 dezho,
 Kaset ac'h eus outo penmarc'hed, evel diaraogerion d'az arme,
 Evit o distrujañ tamm ha tamm hepken.
 9 N'eo ket n'az piye ket gallet lakaat ar re reizh da flastrañ an
 dud fallakr en un emgann,
 Pe gallet kas da get ar re-mañ holl war un dro, dre nerzh loened
 kriz, pe hini ur setañs didruez.
 10 Met o skeifi outo tamm ha tamm e lezes lec'h d'ar binijenn,
 Daoust ne oa ket dianav dit e oa o fallagriezh tra-natur dezho,
 O drougiezh tra diouzh o gwad,
 Ne c'hellfe biken o soñjoù kemmañ
 11 Dre ma oant ul lignez milliget a-dal hec'h orin.
 Ha n'eo ket kennebeut all dre aon rak unan bennak
 Ez out bet trugarezus ouzh o fec'hedoù.
 12 Rak piw a vefe evit lavarout dit : Petra 'c'h eus graet ?
 Piw a c'hellfe herzel ouzh da varnedigezh ?
 Piw a c'hellfe da c'hervel dirak ul lez-varn, evit bezañ distruje
 ar broadoù ac'h eus krouet ?
 Piw a zalc'hfe dirazout evel dialour tud kablus ?
 13 Nann, n'eus ket en diavaez dit un Doue o kaout preder ouzh pep
 tra,
 E tlefe diskouez dezhañ n'eo ket direiz da setañsoù.
 14 N'eus roue na rener ebet a c'hellfe sevel ouzhit evit difenn
 ar re a gastizez.

5 Sell. ouzh Adiezenn 12, 3; 18, 10-11; Leviegezh, 18, 21. Testeniet
 mat eo al lazherezh-bugale e-touez Kanaaniz, gant ar Bibl e-unan
 (Ps. 105, 37-38; Yocouah, 6, 26; I Rouaned 16, 34; II Rouaned, 3, 27;
16, 3) ha gant dizoloadennoù an Hendraouriezh.

15 Reizh maz out e renez pep tra gant reizher,
 Hag e sellez evel tra dizereat ouzh da c'halloud,
 Kondaonif an ne, n'eo ket dieet dezhañ kastiz.
 16 Da nerzh eo an hini a zo penn-abeg da justis,
 Ha da vestroniezh war ar traou az laka da vezañ damantus outo.
 17 Diskouez a rez da nerzh d'ar re na gredont ket en da
 beurc'halloudegezh,
 Hag e tivarc'hez an dud a ra fae outi, evito d'hec'h anaout;
 18 Hogen, mestr maz out war da nerzh, ² varnez gant douster
 Hag e c'houarnez ^{ac'hanomp} gant kalz a drugarez,
 Ere m'emañ bepred da c'halloud ganit, prest da sevenif da youl.

19 Oc'h ober evelse ac'h eus desket d'az pobl
 E tle an den just bezañ medelezus,
 Ha roet ac'h eus d'az mibi on an esperañs c'hwek
 E levez goude ar pec'hed, amzer evit ar glac'har.
 20 Mar'd ac'h eus kastizet gant kement a arboell hag a drugarez
 - ha goude ma cant gouestlet d'ar maro - en-tourion da vugale,
 Mar'd ac'h eus roet dezho amzer ha tu da zistreiñ diouzh o drougiezh,
 21 Na gant pebezh evezhiegezh ne varnez ket da vibion
 Pa'c'h eus grataet d'o zadou gant ledouet ha feur-englev, promesaou
 ken kaer ?
 22 Evelse pa'z adreizhez ac'hanomp, e skoez mil gwech muicc'h hon
 enebourion,

Dimp da gaout soñj, pa varnomp, eus da vadelezh,
 Ha pa'z omp barnet, da gaout spi ez trugarez.

Goude habarkter e na Doue gant farventez

23 Setu perak ivez ac'h eus bourreviet gant o euzhusterioù o-unan
 Ar re o deus bevet en diboell hag en direizh;
 24 Ke tell evit gwir o devoa diheneket en gwenodennoù ar fazi
 betek sellout evel doueed an dismegusañ eus al loened,
 betek en em dromplañ evel bugaligoù hep skiant.

23. "o euzhusterioù o-unan", ger a dalv en Testumant
 Kevrek ant an dennoù - faos hañ an ioblermoù. Goude un
 Lec'hadenn diwar-benn Kanaan, e testio ouz an oberour
 war-dou an Egipt da gant eus avelerezh - loened
 Traonenn an Nil.

25 Setu perak, evel e-keñver bugale diboell,
 Ac'h eus kaset dezho ur c'hastiz dister.
 26 Met ar re na cant ket bet adreizhet gant ur seurt kemenn
 O deus anavezet ur c'hastiz dellezek eus Doue.
 27 Peurhegaset ma voent gant ar peanich skoet outo gant al
 loened-se o devoa kemeret evel doueed,
 Al loened-se hag a droe bremañ d'o bourreviañ,
 E weljont, ^{sklaer} hag anavezout a rejont,
 An hini o devoa nac'het e anzav, an Doue gwirion.
 Evelse e placuias warno ar gondaonidigezh ar vrasañ.

Azeulerezh ar stered hag an nerzhioù-natur.

13. 1 Ya, diboell a-grenn eo an holl dud a ze chomet dic'houzvez
 eus Doue,
 Ha n'int ket bet, dre sellout ouzh ar madoù gwelus, evit anaout
 an Hini-a-zo,
 Nag evit meizañ ar michercour diwar arvestiñ e oberoù.
 2 Met an tan, an avel, an aer skañv,
 Ar volz stergannek, an dour feulz, pe flammerennoù an neñv,
 Eo ar re o deus salet evel doueed, renerion an hollved.
 3 Mar'd eo boemet gant o c'haerder m'o deus kemeret an traou-se
 evit doueed,
 Ra zeskiñt pegement e trec'h o Mestr warno,
 Rak oberour ar c'haerder eo an hini en deus graet anezho.
 4 Mar'd eo o nerzh hag o oberiantiz ez int bet estlammet ganto,

25-26 Goude bezañ bet skoet dister gant gwalennoù a c'helle o
 achantourion drevezañ anezho, e teuas war Ejiptiz reuzioù brasoc'h,
 en doare ma voe ret da Faraon anavezout enno galloud Doue. Met dre
 ma talc'he da chom hep sentiñ, e voe ret da Zoue teurel outo betek
 ar c'hastizadurioù garvañ, distruj ar re gentañ ganet ha dismantr
 an arme.
 13. 1 "An Hini-a-zo" sell. ouzh Ermaeziadeg 3, 14.

Un taon prena gwaret hag hinc'h
Ra gomprenint diwarno pegen galloudusoc'h eo an hini en deus o
stummet;

5 Rak diwar braster ha kaerder ar c'hrouadurioù,
E c'heller, dre zamhefvalidigezh, anavezout o c'hreuer.

6 Ar re-se koulskoude ne veritont moarvat nemet ur rebech skañv,
Rak marteze ne zihenchont nemet o klask Doue hag o vennout e
gaout.

7 Bevañ ma reont e-touez e oberoù, e strivont d'e zizoleiñ,
Hag e vezont lorbet gant spesoù an traou, ken kaer maz eo ar pezh
a welont.

8 Evelato, hel lavarout a ran c'hoazh, ar re-se zoken n'int ket
da zigarezifi :

Mar o deus gallet gonit gouiziegezh awalc'h evit santeal an hollved
Penaos n'o deus ket ^{disollet} ~~xxxx~~ kentoc'h ar Mestr ?

Azeulerezh an Idolennoù.

10 Hogen reuzeudik, - esperiñ ma reont en traou mare -,
Ar re o deus anvet doueed oberennoù diwar dorn an den,
Acour, pe arc'hant labouret gant arz, arcueziou leened,
Maen didalvoud benet gant un dorn gourhen.

11 Setu n'en deus ur micherour diskaret ur wezenn aes da drec'hañ
Gant ampartiz en deus rasket diwarni an holl rusk,

Hag he stummañ e ra gant ar mailhoni c'hoazh eget al loezhañ
D'ober ur benveg servijus evit ar vuhez.

12 Restachoù e labour, o implijout a aradous hen ijinat,
Da aozañ ar boued e vo torret e nac'h gantañ.

13 Chom a ra ur blod ha ne dalv da netra, e vlegn ar re.

10 An arguzerezh a-enep an idolouriezh a zo danvez boaz da levrioù
ar Bibl ha da abostolerezh ar Yuzevion (sell. ouzh Barouk 6 :
Lizher Yeremia d'an harluidi; Diougenoù sibillek, 3, 586-590).
Amañ e seblant an oberour bezañ bet levezonet dreist-holl gant :
Adlezenn 4, 28; II Rouaned 19, 18; Yeremia, 2, 27-28; 10, 3-5; ha dreist
holl Isahia 40, 18-20; 41, 6-7; 44, 9-20; 46, 5-7.

Un tamm prenn gwaret hag ulmennet ;
 E gener a ra, e skultañ a ra en e euriou vak,
 E stummañ a ra gant evezh ke klok ar pennadoù a zistenn;
 Reifñ a ra dezhañ neuz un den,
 14 Pe stumm ul loen displed bennak;
 Hag o lakaat warnañ ruz-tane da reifñ dezhañ liw tan,
 E kuzh e holl introu gant an indu.
 15 Ober a ra neuze dezhañ ur chomlec'h a zoare;
 Hen lakaat a ra er voger ouzh e startaat gant houarnaj !
 16 Kemeret en deus an aked-se gant son na gouezhie,
 Rak gouzout a ra mat ne c'hell ket en e sikour :
 Ned eo nemet ur skeudenn, skoazell ne deus ezhom.
 17 Koulskoude, setu ma ped anezhañ evit e vadoù, evit un dimezi,
 evit e vugale,
 N'en deus ket mahn o komz ouzh un dra hep ens.
 Evit e yec'hed ec'h ^âsped un dra dinerzh,
 18 Evit e vuhez, un dra maro,
 Evit e skoazellañ, un dra dic'halloud,
 Evit e veajou, ar pezh n'hall ket mont gant e dreid,
 19 Evit e c'hoprou, e labourioù, evit dibenn-mat embregadurioù e
 zacuarn,
 E c'houlenn nerzh digant ar pezh n'e deus e zacuarn nerzh ebet !
 11 Setu perak e vo skoet gant ar varredigezh idolemañ ar brezhoneg,
 14. 1 Ha sed un all a zo war nes mont war vor
 Hag a venn treizañ an houl fero :
 Aspediñ a ra un tamm-koad breskoc'h c'hoazh eget al lestr₂ a gas
 anezhañ kuit.
 2 Al lestr-se, eo sec'hed ar gonid en deus hen ijinet,
 eo ar furnez a vicher he deus hen savet;
 3 Met da rakwelerezh, o tad ! eo an hini a vlegn anezhañ,

13 " Gant evezh klok ar pennadoù a zistenn ", pe hervez
 dornskridoù all : " Gant e holl ampartiz a vicherour ".
 12 " Penn-brin ar c'hadalioù " : skrivet ez eas da gompren ar
 hadalioù er ster a zistalid ouzh Doue. Al lian etre Doue hag
 Doue o vevañ skouennet dindan stumm un dimezi, ez eo pep diefal
 ouzh ar brezhoneg un deure evulsiadeg, expederezh, hadalioù.

Te hag ac'h eus digoret un hent er mor zoken,
 Ha war an tonnoù ur wenodenn asur;
 4 Diskouez a rez gant se e c'hellez diwall diouzh pep riskl
 An nep a ya war vor, zoken hep skiant-prenet.
 5 Ne fell ket dit e chomfe displetus oberoù da Furnez,
 Ha setu perak e kred an dud fiziout o buhez zoken en un tamm-koad
 dister,
 Ha goude treizañ an houl war u²/₃ skaf bresk, douarañ disgwall.
 6 Hag evit gwir, en amzerioù kent, e-pad ma kases da get ar
 ramzed lorc'hus,
 Ec'h en em repuas war ur vag esperañs an hollved;
 Ha bleniet gant da zorn, hi a lezas d'an douar hadenn ur ouenn
 nevez.

7 Rak benniget eo ar c'head a servij d'ar reizhder;
 8 Milliget avat an idolenn, labour daouarn an den, hi hag hec'h
 oberour,
 Hemañ evit bezañ graet anezhi,
 Hag honnezh, dre ma vez anvet Doue, breinadus maz eo.
 9 Hevelep kasoni en deus Doue ouzh an den direizh evel ouzh e
 zireizhder :
 Oberenn hag oberour a vo kastizet en hevelep doare.
 11 Setu perak e vo skoet gant ar varnedigezh idolennoù ar broadoù,
 8 vezañ maz int deuet da vezañ un euzhusted en krouadelezh Doue,
 Un danvez a zroukskoilh evit eneoù an dud,
 Ur pech evit treid ar re ziboell.

Orin an idolazeulerezh.

12 Kavadenñ an idolennoù a zo bet penn-erin ar c'hadaliezh,
 O dizoloadenn he deus breinet ar vuhez.

6 " Ar ramzed lorc'hus ", sell. ouzh Gen. 6,4. Ar ramzed-se a veze
 dalc'het ganto ul lec'h bras en hengounioù hag en mojennoù ar
 Yuzevion. " Esperañs an hollved " : Nce hag e dud o klask repu
 war an arc'h.

12 " Penn-brin ar c'hadaliezh " : moarvat ez eus da gompren anañ
 gadaliezh er ster a zisfealded ouzh Doue. Al liamm etre Doue hag e
 bobl o vezañ skeudennet dindan stumm un dimezi, ez eo pep disfealde
 ouzh an Aotroù un doare avoultriezh, orgederezh, gadaliezh.

13 Ne oa ket anezho er penn kentañ, ha ne badint ket dalc'hmat;

14 Enlorc'h an dud eo an hini en deus roet dezho dor digor er
bed;

Hag en abeg da se eo tonket dezho diwezh trumm.

15 Un tad mantret gant ur c'hañv kent e goulz,
An deus lakaet d'ober skeudenn e vugel skrapet ken abred;

Hag an hini ne oa dec'h c'hoazh nemet un den maro,
Hen enoriñ a ra bremañ evel un Doue

O tiazefañ evit tud e di lidou-kuzh ha misterioù.

16 Gant an amzer eo kreñvaet ar c'hustum disakr-se,
Ha setu ma vez miret evel ul lezenn.

17 Dre urzh ar brifsed eo ivez ma voe azeulet ar skeudennoù
skultet :

Ar re n'hellent ket bezañ enoret enno c-unan
Dre ma oant o chom re bell

A voe lakaet da vezañ bezañ en o neuz ;

Ar roue azeulet a voe graet dicoutañ ur skeudenn gwelus d'an holl,
Ma c'hellfe an dud, a-drugarez d'an aked-se, diskouez o doujañs
d'an ezveziad, evel pa vije aze.

18 Ar pezh a labouras c'hoazh da astenn ur seurt kehelerezh
Zoken e touez ar re n'anavezent ket ar Roue,

A voe lorc'hentez an arzour :

19 O c'hoantaat plijout d'ar Mestr

E tispignas nerzhioù e arz d'ober kenedusoc'h eget ar patrom;

20 Hag an engroez, holet gant kaerder an oberenn,

A sellas evel un Doue, an hini azaouet ergentaou evel un den.

21 Hag e voe ~~XXXXXXX~~ ur pec'h evit ar re vev

Ma teuas an dud, dindan levezon ar gwalleur, pe galloud ar brifsed,
Da reiñ d'ar maen pe d'ar prenn an ano digenlodennus.

21 " An ano digenlodennus ", da lavarout eo, ano Doue na c'hell
bezañ roet da hini ebet estr egetañ.

22 Ipec'h, dindan blasenn ur yusev, a dalv an survat, pere'hennicez
ar sadoù danvezel ha speredel.

An heuliadurioù fall da azeulerezh an idolennoù.

22 Hep dale ne voe ket awalc'h dezho dihenchañ en anaoudegezh
Doue;

Daoust d'ar stourm garo ma oant splujet ennañ gant a o
diouiziegezh,

Setu-int o reiñ an ano a beoc'h da zrougoù ken bras !

23 Gant o sakrifisoù laz-hugale, o misterioù kuzh,

O mezvadegoù, feulz ha diroll o lidoù,

24 Ne vironn ken parentez ebet nag en o buhez, nag er briedelezh;

Anail a laz egile dre dreitouriezh, pe a zismegañs anezhañ
gant an avoultriezh.

25 Dre holl, mesk ha mesk, gwad, muntrevezh, laeroñsi ha
trubardiezh,

Lorberezh, dislealded, dispac'h, fals-le,

26 Heskinerezh an dud vat, ankourc'h ar madoberoù,

Saotridigezh an eneoù, torfedoù enep-natur,

Diszurzhioù en dimezi, avoultriezh, divergentiz.

27 Rak azeulerezh an idolennoù goull

A zo penn-kentañ, penn-abeg ha diwezh pep gwall.

28 Pe en em ziduiñ a reont betek diskiantiñ,

Pe e tistagont diouganoù faés,

Pe e vevont en direizhder,

Pe e torrent diwar skañv o leoù.

29 O vezañ ma lakont o fiziañs en idolennoù divuhez,

Ne c'hortozont kastiz ebet evit c'facsoni.

30 Ar c'hastiz koulskoude a skoio outo evit an torfed doubl-mañ :

Azeulerion an idolennoù, n'o deus ket bet ur menoz reizh eus Doue

Ha trubarded, o deus touet a-enep ar wirionez,

Ha dismegañset kement a zo santel.

31 Rak n'eo ket galloud an idole^{brunn} o deus aspedet anezho ...

Met ar c'hastiz dleet d'ar bec'herion

22 Peoc'h, dindan bluenn ur yuzev, a dalv an survat, perc'henniez
ar madoù danvezel ha speredel.

A gouezh bepred war fallagriezh ar re zrouk.

Israhel n'eo ket idolazeuler.

15. 1 Te avat, hon Doue, te 'zo madelezhus, feal, hirc'hortozek^K,
Hag ~~te 'zo~~ ^{gouezh a re} pep tra gant trugarez.

2 Ha goude pec'hif ez omp bepred dit-te dre msz anavezomp da
c'halloud,

Hogen ne fell ket dimp pec'hif, gouzout ma reomp ez omp kontet
e-touez da re.

3 Da anavout eo evit gwir ar reizhder peurvat,
Anavout da c'halloud eo gwrizienn an divarvelezh.

4 Nann, n'omp ket bet dihenchet gant kavadennoù lorbuz arz an den,
Na gant labourioù goull al liverion,

An dremm-se bastrouilhet gant livioù digendoare

5 A vez hilliget gant ar gwel anezho c'hoantegezhoù ar re ziboell
A vez lakaet da c'hoantaat neuz divuhez ur skeudenn dizene.

6 Kabourion ar gwall ha dellezek eus ar gwall,
Ez int i hag a ra anezho, evel ar re en em zoug dezho hag a enor
anezho.

Sotoni oberourion an idolennoù.

Setu eta ur poder o verat gant kalz labour, an douar gwak,
Hag o stummañ dioutañ a bep seurt listri evit hor servij;
Eus an hevelep pri ec'h aoz ar podoù gouestlet d'an implijoù noplañ,
Evel ar re tonket d'an implijoù kontrol, an holl en hevelep doare.
Met da behini eus an daou servij-se e vo dileuriet pep unan ?

Ar poder eo an hini a ziviz kement-se.

8 Ha goude-se, en ul labour ^{displetus} ~~gouestlet~~ ec'h aoz eus an hevelep pri,
un doue ~~displetus~~ goullou,

En hag a zo bet n'eus ket pell c'hoazh, ganet eus an douar,
Hag a dle distreiñ hep dale d'an douar-se m'eo bet tennet dioutañ,

14 "Reusadikoc'h eget ene ur eugelig" : ur bugel a vez troc'het
euz neurt, hag int euzoc'h c'hoazh.

Pa vo goulennet outañ ar gont eus e vuhez.

9 N'en deus koulskoude nec'h eget gant e fin war nes,
Na gant ar berr maz eo ar vuhez.

Pell a se : kevezata a ra ouzh micherourion an acour hag an
arc'hant,

Drevezañ a ra bozerion an arem;

Lakaat a ra e glod da stummañ faosoni.

10 Ludu eo e galon !

Ha viloc'h eget fank eo e spi !

Truekoc'h eget pri e vuhez !

11 Rak n'anav ket an hini en deus e stummet,

An hini en deus c'hwezhet emañ un ene oberiant

Ha roet dezhañ un alan a vuhez.

12 Muioc'h a se, ned eo hor buhez evitañ nemet ur mibiliach,
Hor padelezh nemet ur fcar-gonid :

" ket eo, emezañ, ober e vad eus pep tra, zoken eus ar gwall ! "

13 Ya ! muioc'h eget ar re all, hennezh a car emañ o pec'hif,
Eñ hag a denn eus an hevelep douar, listri bresk hag idolennoù
warun dro.

Diboellegezh Ejiptiz : o idolouriezh vezhus.

14 Met diboellekoc'h c'hoazh, reuzeudikoc'h eget ene ur bugelig
Ez eo enebourion da bobl, ar re-se holl o deus mac'homet anezhi :

15 Rak sellet o deus evel doueed, holl idolennoù ar broadoù,
Ha n'hellont implijout nag o daoulagad evit gwelout,

Nag o difronn evit alanan an aer,

Nag oñ diskouarn evit klevout,

Na bizied o daouarn evit stekif,

Nag o zreid evit kerzhout.

16 Rak un den eo an hini en deus graet anezho,

Unan amprestet e anal en deus o stummet.

N'eus den avat a c'hellfe sozañ un Doue peurhefvel outañ e-unan,

17 Rak o vezañ marvel eo tra maro ar pezh a ra e zacuarn.

14 "Reuzeudikoc'h eget ene ur bugelig " : ur bugel a vez tromplet
aes meurbet, hag int aesoc'h c'hoazh.

Talvezout a ra muioc'h eget an traou azeulet gantañ,
En hag en devo bet buhez da vihanañ, hag int morse !

18 Ar re-se a rent azacuez zoken d'al loened ar c'hasaüsañ,
D'ar re amboubal, d'ar re gwashoc'h eget ar re all,
19 Ha n'o deus menno netra kaer a c'hellfe dedennañ,
- Evel maz eus en anevaled 'zo -
D'al loened a zo tec'het ermaez eus meuledigezh ha bennozh Doue.

Eil keñveriadur etre an Ejipt hag Israel : al loened.

16. 1 Reizh eo eta mar'd int bet kastizet gant boudoù a seurt-se,
Ha bourreviet gant loened e-leiz.

2 Met e-lec'h ar gwallennoù-se ac'h eus graet vat d'az pobl,
Hag evit dinaoniañ hec'h ilboued broudus
Ac'h eus grataet dezhi d'he bevañ

Ur vagadurezh souezhus, - ar c'hoailhed ! -

3 An Ejiptiz, dacust d'o c'hoant-debriñ
A gollie zoken o ilboued naturel,

Pa welent neuzioù heugus al loened kaset en o enep.

Da bobl avat, goude bezañ bet en diouer ur pennadig,

A dafvaas magadurezh estlammus.

4 Ret e oa e kouezhfe war ar re gentañ,
War ar vac'homerion, dienez diremed ;

Ar re all e oa awalc'h evito diskouez dezho penaos e oa bet
bourreviet o enebourion.

5 Pa zeus warno konnar euzhus loened garo,

Pa varvent diwar krog naered gwidilus,

Ne badas ket da gonnar betek ar penn.

6 Ma voent trubuilhet e-pad berr-amzer, e oa e sell d'o addressañ;

Rak ur sin a silvidigezh o devoa, a roe soñj dezho eus
gourc'hemenn da lezenn,

2 Sell. ouzh Ermaez. 16, 9-13, ha Niveroù 11, 10-32. C'hoantek maz eo
an oberour da veuliñ "ar bobl santel", ne ra meneg ebet eus he
grozmoloù nag eus konnar Doue en hec'h enep.

3 Moarvat ar raned (Ermaez. 7, 28-29; 8, 2)

7 Hag an hini en em droe war-du ennañ
Ne oa ket salvet gant ar pezh a selle,
Met ganit-te, Salver hollvedel.

8 Diskouez a raes evelse d'hon enebourion
Eo te an hini a ziuab diouzh pep gwall.

9 Rak int a varve dindan krog al lamperezed hag ar c'helion
Hep kaout remed d'en em salviñ,
Dleet ma oa dezho bezañ kastizet gant seurt loened.

10 Da vibion avat, zoken dent an naered binimus ne voent ket
evito,

Dre ma teuas da drugarez d'o skoazelliañ ha d'o salviñ.

11 Flemmet e oant - ha pareet buan ! -

Evit n'o defe soñj eus da lavarou,

Gant son na ziafent ^{da} d'o ankouaat a-grenn

Ha d'en em lakaat int o-unan ermaez eus o madelezh.

12 Hag evit gwir, n'eo ket ul louzoù pe un traet bennak a salvas
anezho,

Met da lavar, Aotrou, eñ pareer pep tra !

13 Ya, te a zo mestr war ar vuhez hag ar maro,

Te a lak da ziskenn betek dor an Hades hag a ro adsevel dioutañ.

14 An den en e fallagriezh a c'hell moarvat reiñ ar maro,

Ne zegas ket endro ar c'hwezh ur wech aet kuit,

Ne zieub ket an ene bet resevet gant an Hades.

Evit distrujañ trevedoù an enebourion,

Trede keñveriadur etre An Ejipt hag Israel : Glaveier, Kazarc'h ha
tan .

15 N'heller ket tec'hout e-maez galloud da zorn².

16 An dud disakr hag a nac'he da anavezout

14 Doue a c'hell ~~ziskenn betek dor an Hades~~ ^{diskenn betek dor an Hades} endro ~~ur~~ ^{ur} c'horf maro (sell. ouzh
I Rouaned 17, 17-23; II Rouaned 4, 33-35; 13, 21).

22 Arc'h ha storn a dalv anezhañ da enezhañ ar pezh a zispartañ ar
velout euzh frim pe arc'h kouezhet war ar pezh a zispartañ ar pezh
an euzh ar c'falvez da vont.

A zo bet skourjezet gant nerzn da vrec'h,
Arsailhet gant glaveier digustum, kazarc'h, barradoù didruez,
Ha kuzumet gant an tan-foeltr.

17 Met ar pep souezhusañ a oa gwelout
Panaos, en dour hag a zistan pep tra,
E troe an tan da vezañ gwriziasoc'h.

An hollved, evit gwir, a stourm a du gant ar re reizh.

18 Gwech e tave ar flamm
Evit na vefe ket dêvet al loened bet kaset a-enep an dud disakr,
Hag evit ma komprenfent, o welout se, e vezent heskinet gant
barnedigezh Doue.

19 Gwech, e kreiz an dour e-unan, e veze kuzumet pep tra gant
nerzh krefivoc'h eget an tan

Exixdixxuxja Ma vije distrujet holl frouezhioù un douar kablus.

20 Da bobl avat ac'h eus bevet gant magadurezh an Aeled;
Kaset ac'h eus dezni hep skuzhañ, ur bara aozet holl,
Barrek da reiñ pep plijadurezh ha da walc'hañ pep blizidigezh.

21 An danvez-se roet ganit a ziskoueze da zouster e-keñver da
vugale,

Peogwir en em rae diouzh blizidigezh an hini hen debre
Ha ma kemme hervez c'hoant pep unan.

22 Erc'h ha skorn, ^{in a} e c'houzañve ar flamm hep teuziñ,
Evit ma vefe gouvezet e tête an tan e kreiz ar c'hazarc'h hag e
luc'he e kreiz ar glav,

Evit distrujañ trevadoù an enebourion,

23 E-pad ma ankouae e nerzh-natur
Pa oa d'ober eus bevañs ar re reizh.

26 "Glaveier digustum", En Ejipt ne gouezh ket ar glav alies.

20 Ar Mann, anvet "bara an Aeled" evel er psalm 77, 25 (troidigezh
an LXX) dre ma seblante diskenn eus an neñv.

21 Ar Mann he devoa "blaz ar mel" (Ermaez. 16, 31), pezh a oa ur
sin eus douster Doue. Ar gwerzad-mañ evel ar re amañ war-lerc'h a
ziskouez penaos e oa bet kresket kalz gant faltazi ar Yuzevion an
hengoun diwar-benn magadurezh ar gouelec'h.

22 Erc'h ha skorn a dalv amañ da envel ar Mann, e oa hañval da
welout ouzh frim pe erc'h kouezhet war an douar. Amañ e lez da vat
an oberour e faltazi da vont.

4 Rak an toull-kuzh ma'n em c'houdorent ennañ, n'o diwalle ket diouzh an son :

Trouziou spouronus a dregerne war o zro,
Ha spesou kafvaouüs, huremek o neuz, en em ziskoueze dezho.

5 Ne oa tan ebet awalc'h evit o sklerijennañ,
Ha lugern splann ar stered

Ne oa ket evit goulaouiñ an noz euzhus-se.

6 Un dolzenn-flamm hepken, s-wechoù, en em ziskoueze trumm dezho,
O'n em enaouiñ drezi hec'h-unan, braouac'hus;

Hag en o efreiz, ur wech steuziet ar weledigezh,
E kavent spouronusec'h c'hoazh pezh o devoa spurmantet.

7 Ardoù an archantourion en em ziskoueze dic'halloud ;
O arvezioù a furnez e oa disklaeriet o falsentez.

8 Rak ar re en em fougee da c'hellout forbannañ e-maez an eneoù kia
klañv, ar spouren hag an strafuilh,

A gouezhe klañv, int ivez, gant un hevelep son diboell.

9 Zoken pa ne oa netra efreizus evit o spontañ,
E c'ant spourenet gant al loened o tremen, an naered o fic'hañ.

Mervel a raent o kridiennañ a spont,

Hag a o nac'hañ sellout ouzh an aer-se zoken ha n'hellomp en doare
ebet tremen hepdañ.

10 Rak ar fallagriezh en em ziskouez ac'nik ha laosk, hag en em
gondaon anezhi hec'h-unan;

Dindan wask ar goustiañs, emañ bepred o raksoñjal ar pep gwashañ.

11 Rak ned eo an son netra all

Nemet an diouer eus skoazell an emsoñj;

Seul nebeutoc'h ma kenter war sikourioù,

Seul poaniusec'h e kaver chom hep gouzout ^{an} abeg ^{ev} enkreziou an unan.

13 Int-i, e-pad an noz-se a zic'halloud

Deuet ermaez eus an Hades dic'halloudus,

E c'ant gourvezet en un hevelep mored,

14 Argaset a-wechoù gant tasmantou euzhus,

Ha seizet gwechoù all en fallaenn o ene;

20 "E c'ant evito-c-unan ur loc'h hag ur denn" rak ur goustiañs
arget a zo c'hoazh pouezoc'h eget pep reur diavaez.

Rak ur spouron trumm ha dic'hortozet a oa diskennet warno.

15 Evelse, an nep a gouezhe aze, piw bennak e oa,
A chome peg ouzh an dachenn, serret er prizon-se hep morailh.

16R Pe labourer douar, pe mesaer,
Pe micherour o plediñ e-unan-penn gant e labour,
An holl, sourprenet, a gouezhe dindan ar ret didec'hus,
Rak an holl a veze erreet gant an zhevelp chadenn a defvalderioù.

17 An avel o c'hwitellat,
Kan hesonus an evned er barroù bodennek,
Trouz hiboudus anñ dour en kas e red,
Strak ar rec'hier o kouezhañ disac'het,

18 Redadenn diwelus loened o lammat,
Yudadennoù an anevaled ar gouesañ,
An heklev o tasten e kleuz ar menezioù,
Pep tra o leunie a spouron hag o seize.

19 Rak e-keit ma skede war ar bed a-bezh ur sklerijenn splann
Ha ma c'helle an dud en em reiñ distrob d'o labourioù,

20 En em astenne warno-int hepken, un noz ponner,
Skeudenn an danvalijenn miret dezho.
Ha c'hoazh muic'h^{eg}añ defvalijenn-se e cant evito o-unan, ur
bec'h hag ur samm.

18. 1 War da re santel, evelato, eo sklerijenn leun a skede.
An Ejiptiz, pa glevent o mouezh hep gwelout o dremm,
A zisklerie anezho evurus dre ha c'houzañvent ket an hevelep
enkreziou.

2 Kentañ a raent grasoù dezho o vezañ n'o c'hastizent ket, goude
bezañ bet gwallgaset ganto,
Hag e c'houlennent ~~XXXXXXXXXXXX~~ pardon eus o eneberezh digar.

3 E-lec'h an teñvalderioù-se eo ur golonenn-flamm a rojout d'az
re-te,

20 "E cant evito-o-unan ur bec'h hag ur samm" rak ur goustiañs
karget a zo c'hoazh ponneroc'h eget pep reuz diavsez.

Evit o blienian en o beaj dianavez,
Evel un heol dinoaz en o divroadeg klodus.

4 Hogen ar re gentañ a verite e vije tennet ar sklerijenn diouto
Hag e vefent prizoniet en defvalijenn,
Int hag o devoa dalc'het en ereoù da vugale-te,
Ar re a dlee drezo bezañ dastrewet er bed sklerijenn divarvus al
Lezenn.

Pempvet keñveriadur : an Ael distrujer.

5 Peogwir o devoa divizet lazhañ bugaligoù ar sent,
Ha ne voe salvet nemet unan eus ar re ginniget d'ar maro,
E tennjout diouto evit o c'hastizañ, ~~mixer~~ un niver bras eus o
bugale,

Hag e lakjout anezho da vervel en beuilh ar c'houmou.

6 An noz-se a oa bet rakkemennet d'hon tadou,
Hag int o c'houzout peseurt promesaou o devoa kredet enno,
A oa leun o c'halon a surentez laouen.

7 Da bobl evelse a c'hortoze war un dro
Silvidigezh ar re reizh ha kollidigezh hec'h enebourion;
Rak endra ma kastizes hon diarbennourion
E roes klod dimp-ni ouzh hon gervel etrezek ennout.

9 Bugale santel ar re reizh a ginnigas e kuzh ur sakrifis,
Hag a galon unvan e rejont an englev doueel-mañ
E vefe madoù ha riskloù, tra kuman kenetrezo ar sent;
Ha war un dro e krogent dija gant kantikoù sakr an Tadou.

10 D'o mouezhioù e responte kriadennoù boubouennus o enebourion,
A-gevret gant gouelvanoù ar re a lefve war o bugale.

11 Un hevelep kastiz a dizhe ar sklav hag ar mestr;

4 " Ar re a dlee drezo ..." Diskleriadur eus roll hollvedel
Israhel, hervez spered ar Brofeted: Isahia 9, 1; 42, 6; 49, 6; 51, 4-5;
Mika 4, 1-3; Yeremia 3, 17; 16, 19-21; Habakouk 2, 14; Sofania 2, 11; 3,
3, 9-10; Zakaria 8, 20-23; Yona. Dindan ar gerioù sklerijenn al Lezenn
e tleer sur mat, kompren ar gwirionezioù a bep seurt degaset gant
an Testamant kozh *a-begh.*

6 K " Rakkemennet d'hon Tadou " gant Moizez a zegasas d'an Hebreed
urzhioù ha promesaou Doue (Ermaeziadeg 11 ha 12)

An den eus ar bobl a c'houzañvet kenkouls hag ar roue;
12 An holl o devoa en un hevelep doare tud varv diniver bet skoet
gant un hevelep tremenvan,

Ha ne oa ken awalc'h eus ar re vev evit o sebeliañ,
Rak en ur momed e oa bet distrujet gwellañ dibab o gouenn.
13 Evelse, goude bezañ bet diskredik en abeg d'o strobinoù,
Ec'h anzavjont dirak distruj o re gentañ-ganet,
E oa ar bobl-se, evit gwir, bugel Doue.

14 E-pad ma oa goloet pep tra gant ur soulder don
Ha m'he devoa tizhet an noz kreiz he redadenn herrus,
15 En em strinkas eus lein an neñvoù, eus an tron roueel, da
Lavar hollc'halloudek;
Brezelour didruez e plaouias war un douar gouestlet d'an distruj,
O tougen e giz kleze lemm, da ziviz didorrus.

16 Hag o chom a sav e leunias pep tra a varo.
Stekañ a rae ouzh an neñv hag e voustre an douar.
17 War an taol, huñvreoù ha gweledigezhioù euzhus a strafuilhas
anezho,

Spouronoù dic'hortozet a gouezhas warno.
18 Taolet-distaotlet d'an douar amañ hag ahont, hanter-varo,
E roent da c'houzout an abeg eus o zremenvan;
Rak an huñvreoù e cant bet gwallgaset ganto,
O devoa hen diskuliet dezho,
Evit na varvrent ket hep gouzout perak e cant bet skoet.

20 Amrouenn ar marc, gwir eo, a dizhas ivez koulskoude ar re rei
Un niver bras a dud a voe er gouelec'h skoet gantañ;
Nemet ne badas ket pell konnar Doue.

21 Hastañ a reas un den direbech da ~~xxx~~ stourm 'vit o difenn

13 " Bugel Doue ", ger evit ger " Mab da Zoue ". Sell. ouzh
Armaeziadeg 4,22; Moseac'h 11,1; Yeremia 31,20; Ester 16,15 .

Dre gemer armoù e vinistrerezh,
 Pedenn ha sakrifis dic'haouüs an ezahs,
 Ec'h enebas ouzh fulor Doue hag e lakaas un termen d'ar walenn,
 O tiskouez evelse e oa evit gwir da servijer-te.
 22 Trec'hif a reas war ar gwall-reuz, met n'eo ket gant nerzh ar
 c'horf,

Pe gant galloudegezh an armoù.
 Hogen dre al lavar e teuas a benn eus an hini a gastize,
 Dre ehvorif al leoù graet d'an Tadoù hag an emglevioù divizet.
 23 Endra m'en em vernie dija ar c'helanoù an eil re war ar re all,
 En, oc'h en em lakaat da hanterour, a harzas ouzh ar gonnar,
 Hag a serras outi hent ar re vev.

24 Rak war e sae hir e oa skeudennet an hollved,
 War ar peder rezad-mein e oa ingravet anicioù klodus an Tadoù,
 Ha war talgen e benn, aroueziet da Veurded.

25 Dirak kement-se e kilas an Distrujer, spouronet,
 Rak awalc'h e x oa d'az fulor bezañ en em ziskouezet.

C'hwec'hvet keñveriadur : Ar Mor Kuz.

19. 1 Met war ar re fallakr e pouezas betek ar fin ur vrouez
 didruez,

Rak Doue a ouie en arack petra ec'h aent d'ober,
 2 Ha penaos goude bezañ permetet dezho mont kuit,
 Goude bezañ aspedet anezho da loc'nañ buan,
 E tistrofant diwar o meno, hag ez afent war o lerc'h.

3 Dalc'het e oant bepred en o c'hañvoù
 Hag e leñvent c'hoazh e-kichen bezioù o re varo,
 Pa savas en o empenn ur mennad all a follentez,

24 Evit sae ar Beleg-meur, sell. ouzh Ermaez. 28,4 h.a. Diwar-benn
 hec'h ornadurioù e roe ar Rabined displegadurioù arouezel, e
 welout enno ur skeudennadur eus an hollved. "Anicioù klodus an
 Tadoù" : war e vrennid e touge ar Beleg-meur daouzek maen
 prizius, enskrivet warno ~~maen~~ anicioù daouzek mab Yakob, tadoù
 an daouzek meuriad. War dalgen ~~an beleg-meur~~ erfin, ul laonenn
 acour a zouge an enskrivadur-mañ : " Santelezh Yaweh " : sell. ouzh
 Ermaez. 28,7-21,29,36.

Ha pa'n em lakjont da redek, evel pa vijent tec'hidi
 War lerc'h ar re o devoa e o aspedet da vont kuit.
 4 Ur just a donkadur a vounte anezho betek ar gwashañ,
 Hag o lakae da ankouaat an tremened,
 Ma stagfent ouzh ar poanioù gouzafvet dija, ar c'hastiz a vanke
 dezno c'hoazh,
 5 Hag, e-keit ma tremene da bobl en un dreizadenn vurzhuolus,
 E kavfent-i ur maro digustum.

6 Rak evit diwall da vugale diouzh pep droug,
 Ar grouadelezh a-bezh, sentus ouzh da urzhoù,
 A voe adstummet en he natur.

7 Gwelet e voe ar c'hoabr o c'holeifñ ar c'hamp gant o skeud,
 Hag an douar start o'n em ziskouez e-maez ar pezh a oa bet an dour,
 Ar Mor Ruz o tont da vezañ un tremenlec'h dieub,
 Ar c'houmموù taer o treiñ da gompezenn c'hlazvezek;

8 Ha poblad a-bezh ar re diwallet gant da Zorn
 A dreizas anezhi, oc'h arvestiñ burzhudoù eston.

9 Evel kezeg o peuriñ, evel oaned o lammat e cant,
 Ha da veuliñ a raent, Aotrou, te, o dieuber.

10 Rak soñj o devoa eus ar pezh a oa bet tremenet war an douar
 estren,

Penaos e oa bet ganet kelion eus an douar ha n'eo ket eus al
 loened bev,

Penaos e lec'h pesked e oa bet diskonket gant ar stêr, raned ni
 diniver.

11 Diwezhatoc'h e weljont c'hoazh evit an evned, un doare nevez da
 c'henel,

En deiz ma savjont klemm, bountet gant ar c'hoantegezh, da c'houler
 meuzioù milzin,

12 Ma teuas, evit o gwalc'hañ, koalhed eus ar mor.

13 Hogen, war ar bec'herion, e plaouias ar c'hastizadurioù
 A oa bet rakkemennet dezho gant kurunoù gare ;

Justis e oa pa c'houzafvent poan evit o zorfedoù

14 Rak diskouez t o devoa gwashañ kasoni e-kefver an estrenion :

Reoù all ne oa ket bet fellet dezho resev tud n'anavezent ket,
 Int avat o devoa lakaet dindan sklavelezh ostizidi vadoberus.
 15 Muioe'h a se, ar re gentañ, - ya, surr mat e vo dalc'het kont
 dezho eus an dra-se -

Ar re gentañ o devoa diouzhtu diskouezet digarantez e-kêñver an
 estrenion;

16 Int en enep, o devoa da gentañ degemeret da bobl gant gouelioù;
 Met goude bezañ grataet d'az tud perc'henniezh en o gwirioù,
 O devoa bec'hiet anezho gant anerioù garo.

17 Setu perak e voe skoet dallentez outo,
 Evel ma oa bet skoet ^{ouzh} ar re gentañ dirak dorioù an den reizh
 Pa glaskent, grommet a deñvalijenn don
 Ankavout pep unan dor-digor e di.

Klavadur.

18 Evelse an elfennoù a eskemme o ferzhioù kenetrezo,
 Evel war an delenn e kemm ar sonioù o mentadur
 En ur virout o zoniezh.

Sed ar pezh a weler sklaer o sellout ouzh an darvoudoù :
 19 Loened o vevañ war an douar a zeue da vezañ loened-dour,
 Hag ar re a neuy en em ziskoueze war an douar.

20 An tan a greske en dour e nerzh-natur,
 Hag an dour a ankouae e c'halloud lazhañ-tan.

21 En enep da se, ne dizhe ken ar flammoù
 Kig al loened, ken bresk koulskoude, o tremen enno.
 Ne deuzent ket kennebeut all, ar boued neñvel-se
 Neñvel ouzh ar frim, na ken aes da deuziñ.

22 Ya, e pep tra, Aotrou, ac'h eus roet d'az pobl braster ha klod,
 a'ac'h eus ket he disprizet, met harpet ac'h eus anezhi
 E pep mare hag e pep lec'h.

14 " Reoù all ne oa ket ..." ar gerioù-se a anv tud Sodom o dije
 nac'het hervez soñj an oberour, resev an Aeled-kannaded kaset dezho.
 Sell. ouzh Gen. 19. Gwashoc'h eget Sodomiz sellet koulskoude evel an
 dorfedourion vrasañ, eo c'hoazh Ejiptiz en dallentez o c'halon, p'o
 deus bourreviet an Hebreed goude ar servijoù rentet gant Yosef.

17 Sell. ouzh Gen. 19, 11.